

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kansalaispulsssi – 41. kierros

Verkkokysely 7.12.–12.12.2022

15–74-vuotiaat mannersuomalaiset

Päivitetty: 15.12.2022 / VNK Strategiaosasto

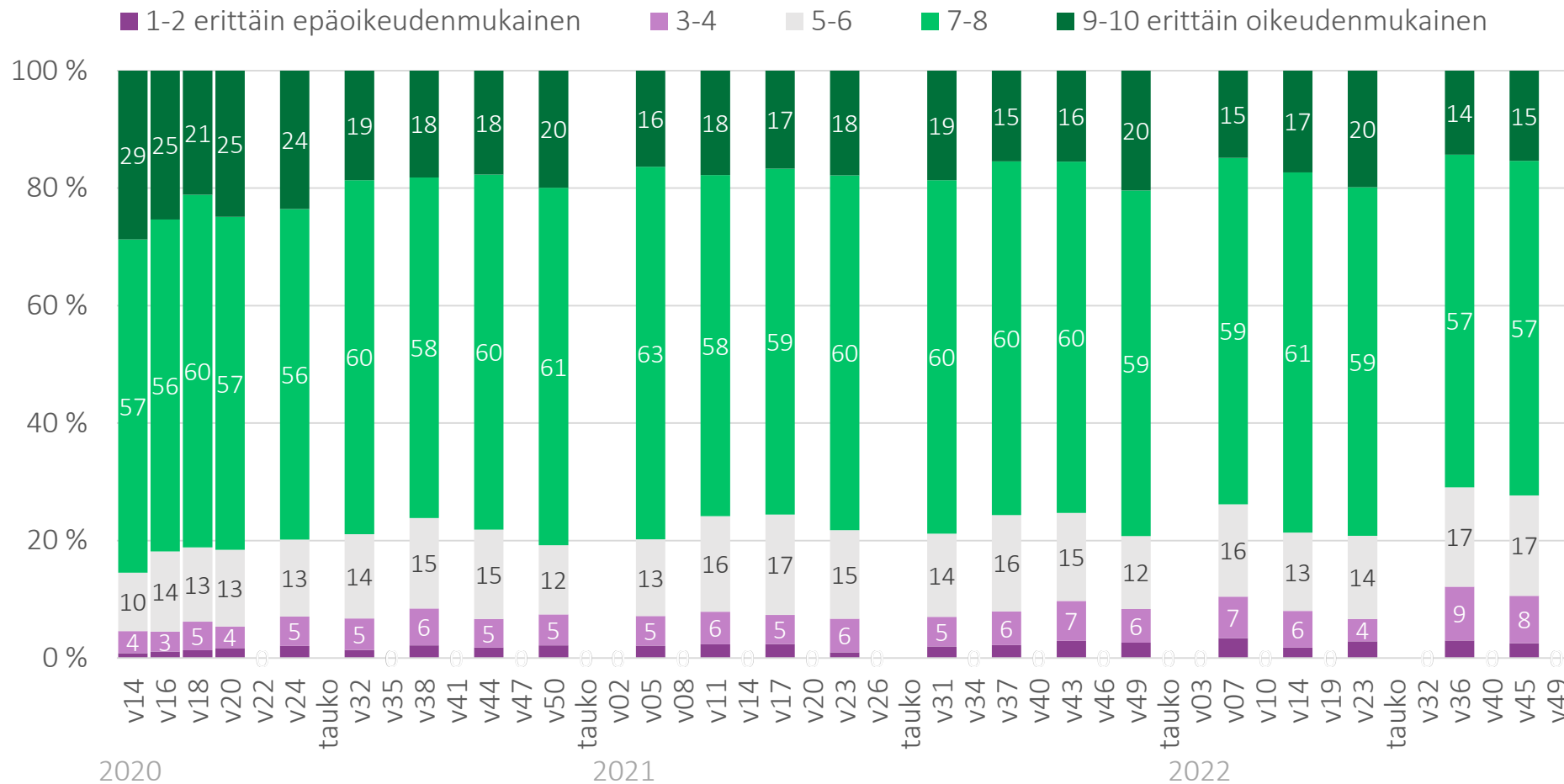
Hyvinvointi, mieliala ja luottamus

- 1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?
- 1_b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin?
- 1_c-d. Kun mietit omaa mielialaasi eilen, kuinka paljon koit seuraavia tunteita ja tuntemuksia:
Olin iloinen ja hyväntuulinen; Olin allapäin ja masentunut
- 1_e-h. Miten hyvin väittämä pitää paikkansa sinun kohdallasi: *Voin elämässäni tehdä asioita, joita oikeasti haluan ja arvostan; Osaan tehdä asioita hyvin ja pystyn saavuttamaan asettamani tavoitteet; Tunnen läheisyyttä ja yhteenkuuluvuutta ihmisiin, joista välitän ja jotka välittävät minusta; Koen juuri nyt oman elämäni arvokkaaksi ja merkitykselliseksi*
- 5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?
- 6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?
- 7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?
- 34: Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että elämäni on turvallista.
- 8. Kerro arviosi suomalaisten mielialasta tällä hetkellä.
- 11b. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin instituutioihin: *Poliittiset puolueet; Suuryritykset; Kuntahallinto; Tiedotusvälineet; Suomen eduskunta; Valtionhallinto; Suomen hallitus; Pankit; Tuomioistuimet; Koulutusjärjestelmä; Terveystieteiden tutkimuskeskus; Poliisi; Puolustusvoimat*
- 45. Suomi on jättänyt hakemuksen liittyä Nato-puolustusliittoon. Miten tämä on vaikuttanut turvallisuudentunteeseesi verrattuna hakemuksen jättöä edeltävään aikaan?

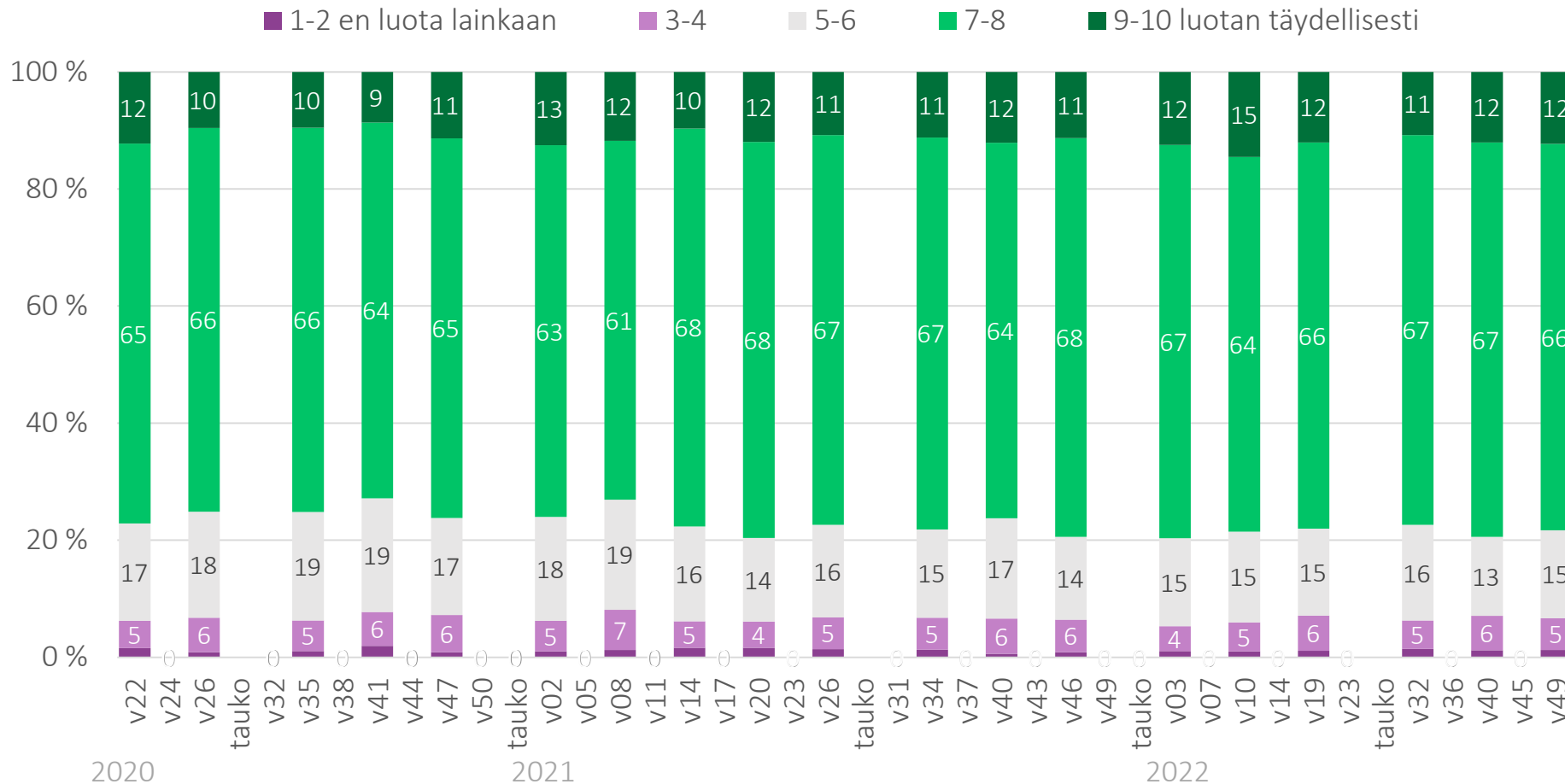
1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?

(ei kysytty kierroksella 41)

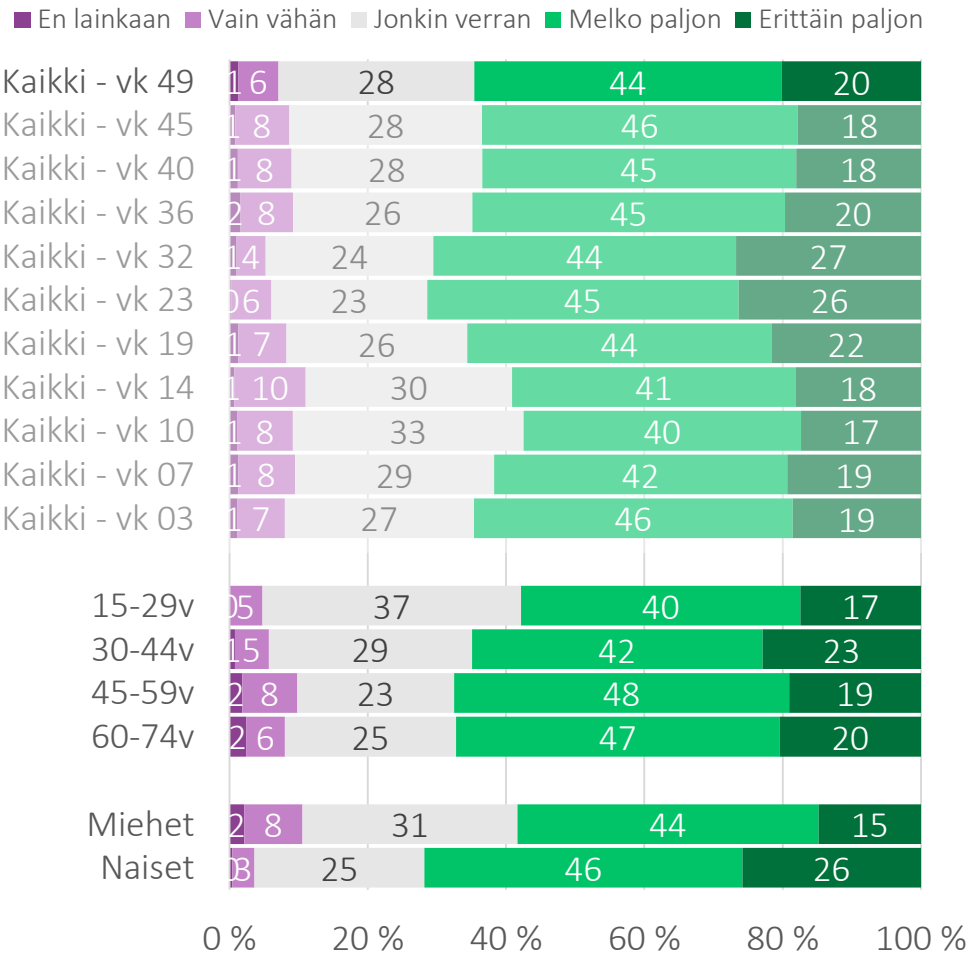
1b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin?

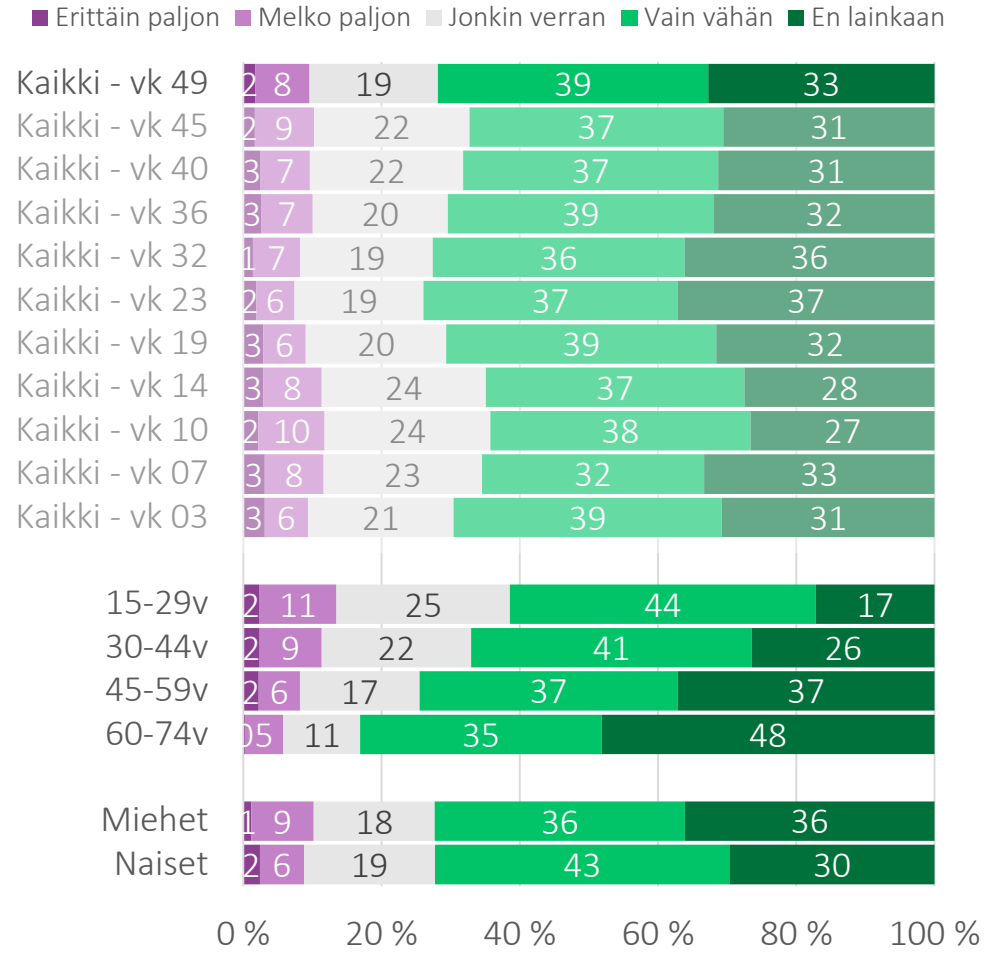

1_c. Kun mietit omaa mielialaasi eilen, kuinka paljon koit seuraavia tunteita ja tuntemuksia:

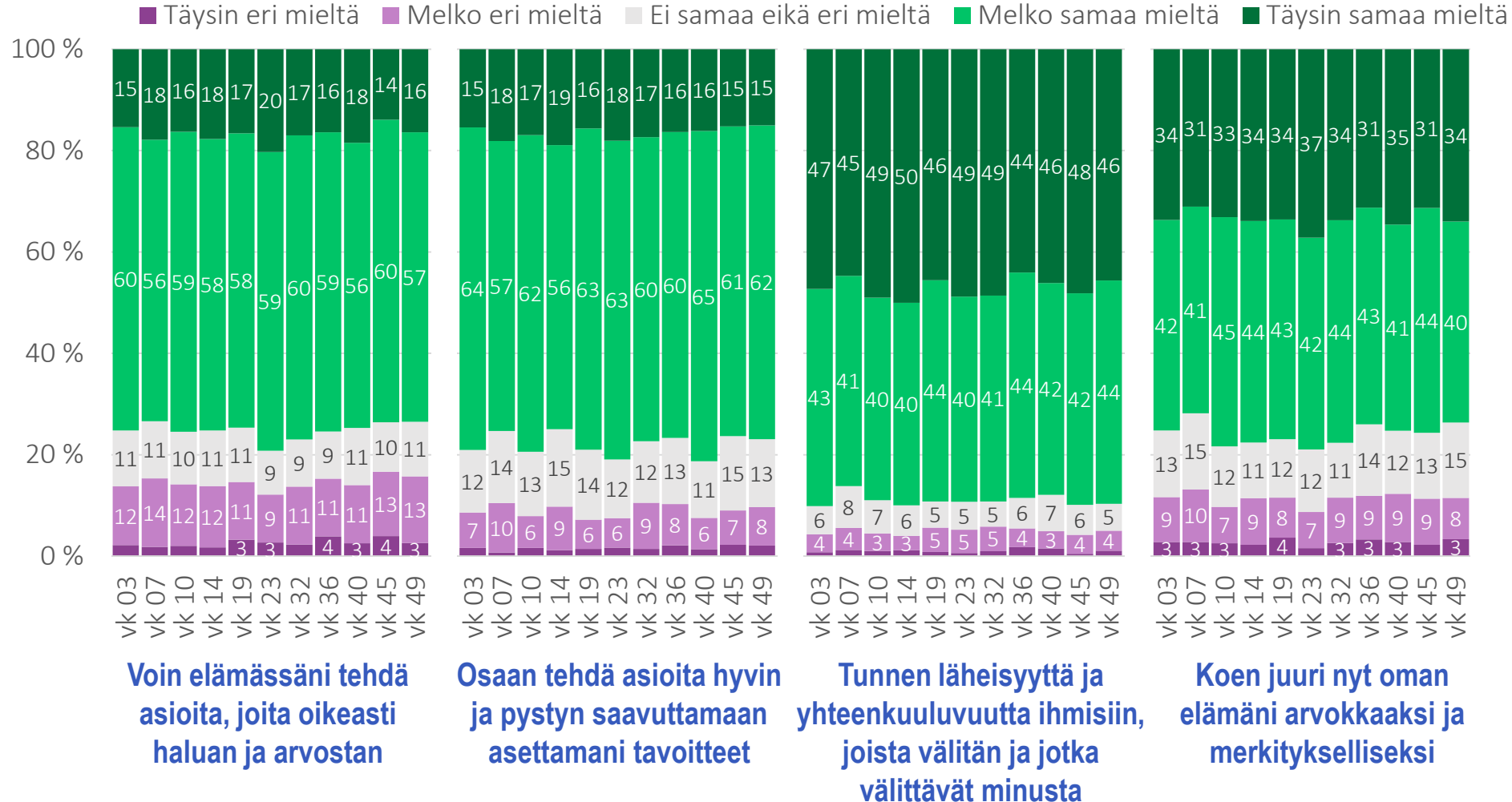
Olin iloinen ja hyväntuulinen

Olin allapäin ja masentunut

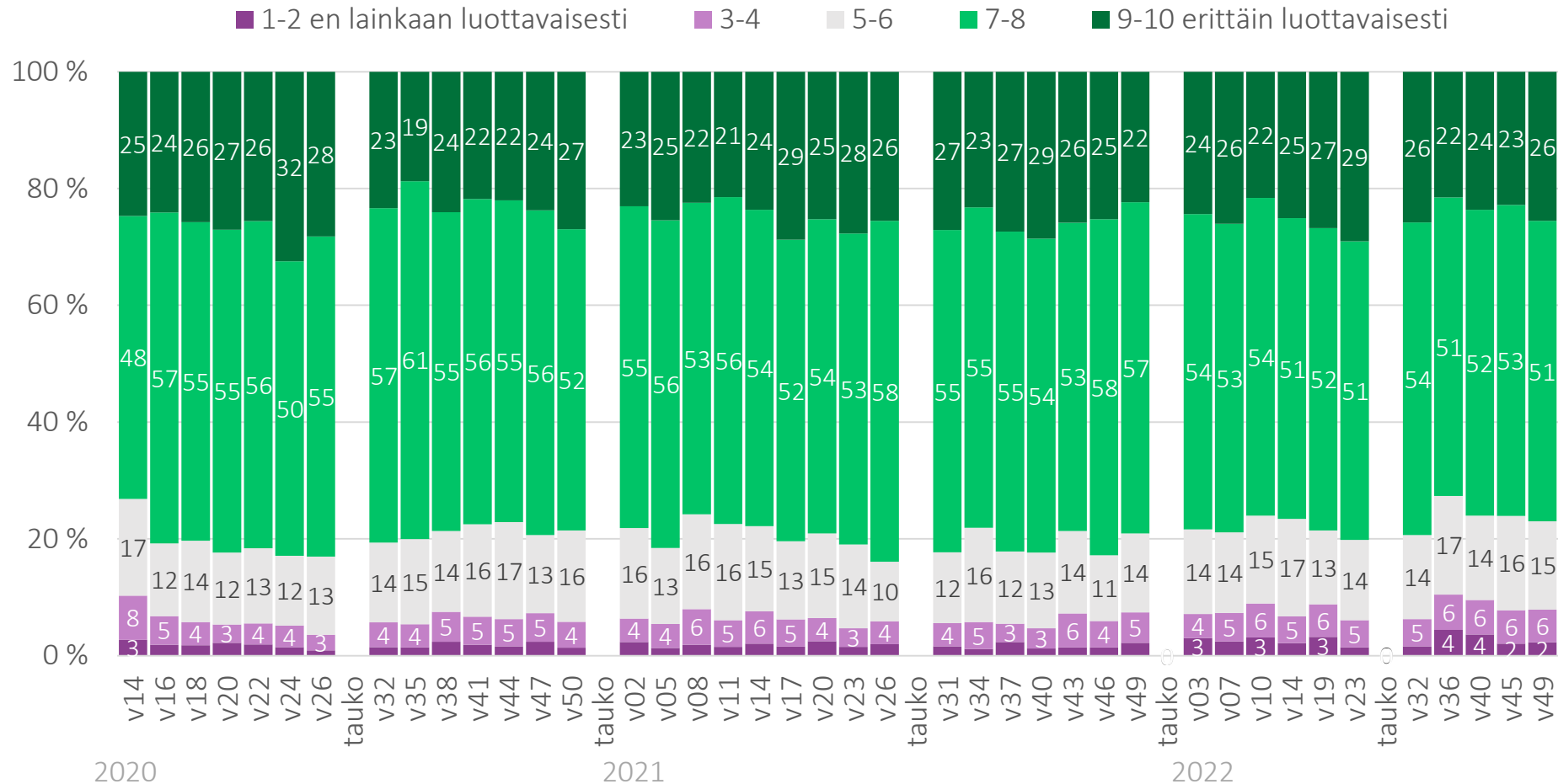

1_e-h. Miten hyvin väittämä pitää paikkansa sinun kohdallasi:

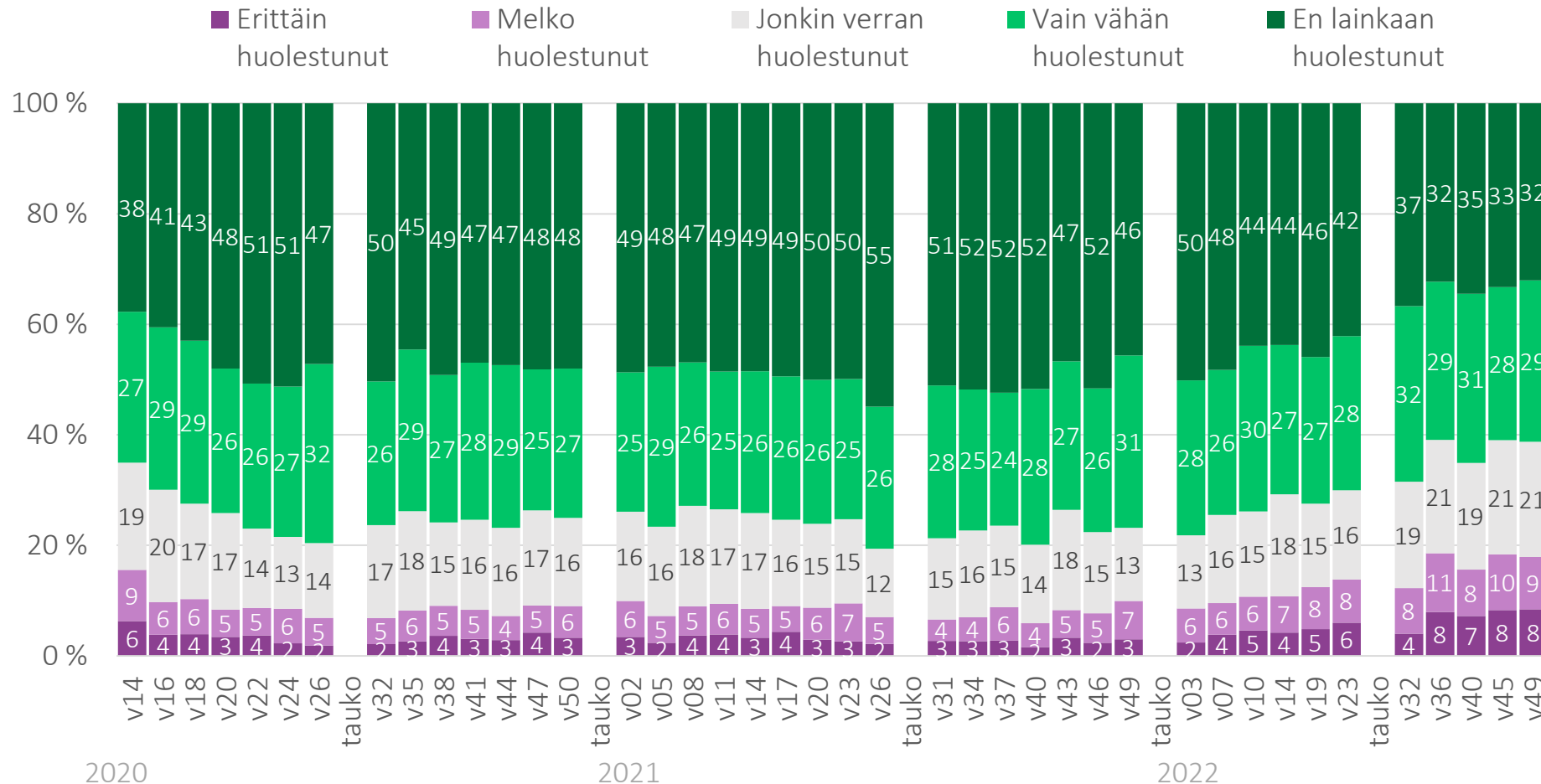

5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?

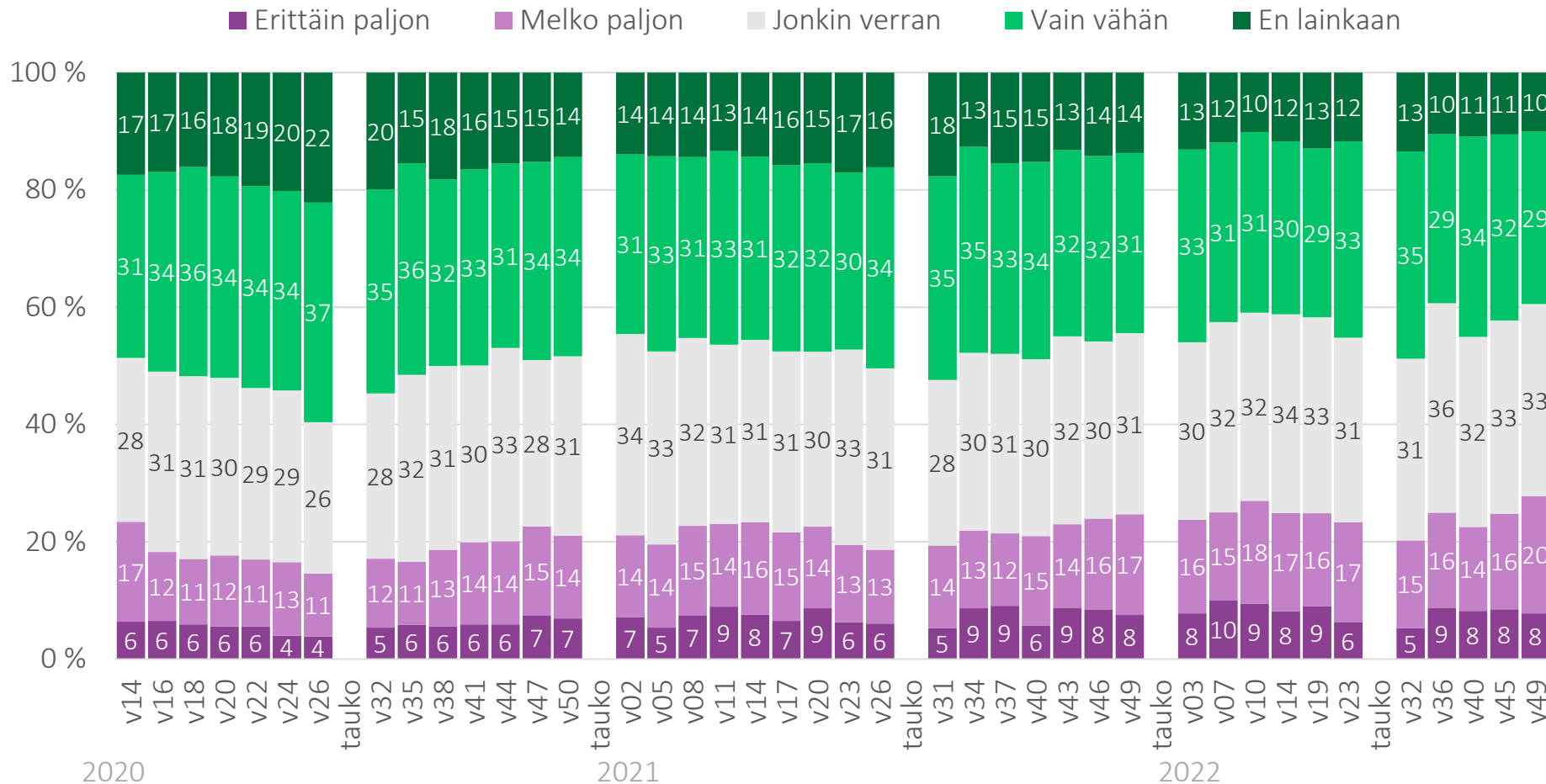

6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?

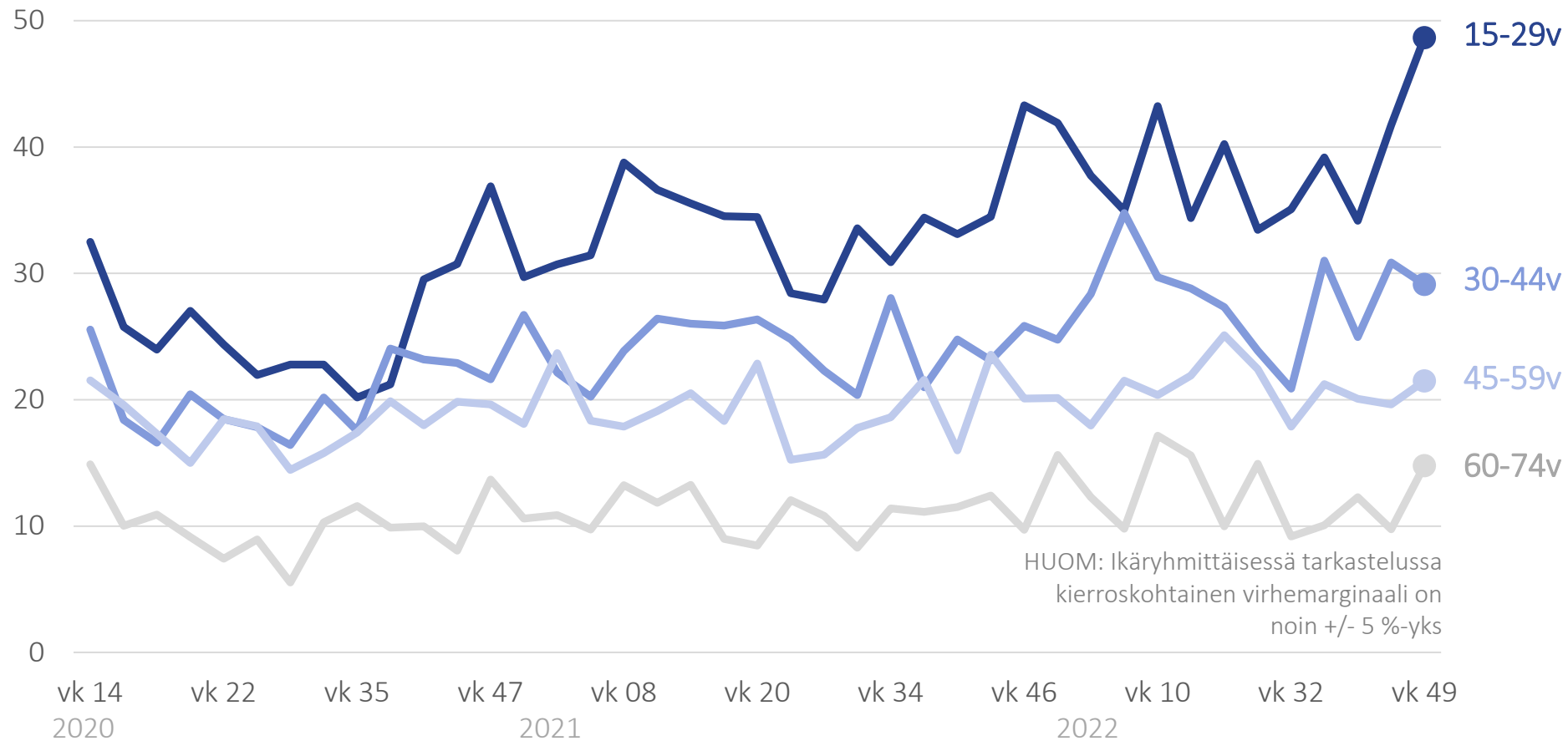
7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta... Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

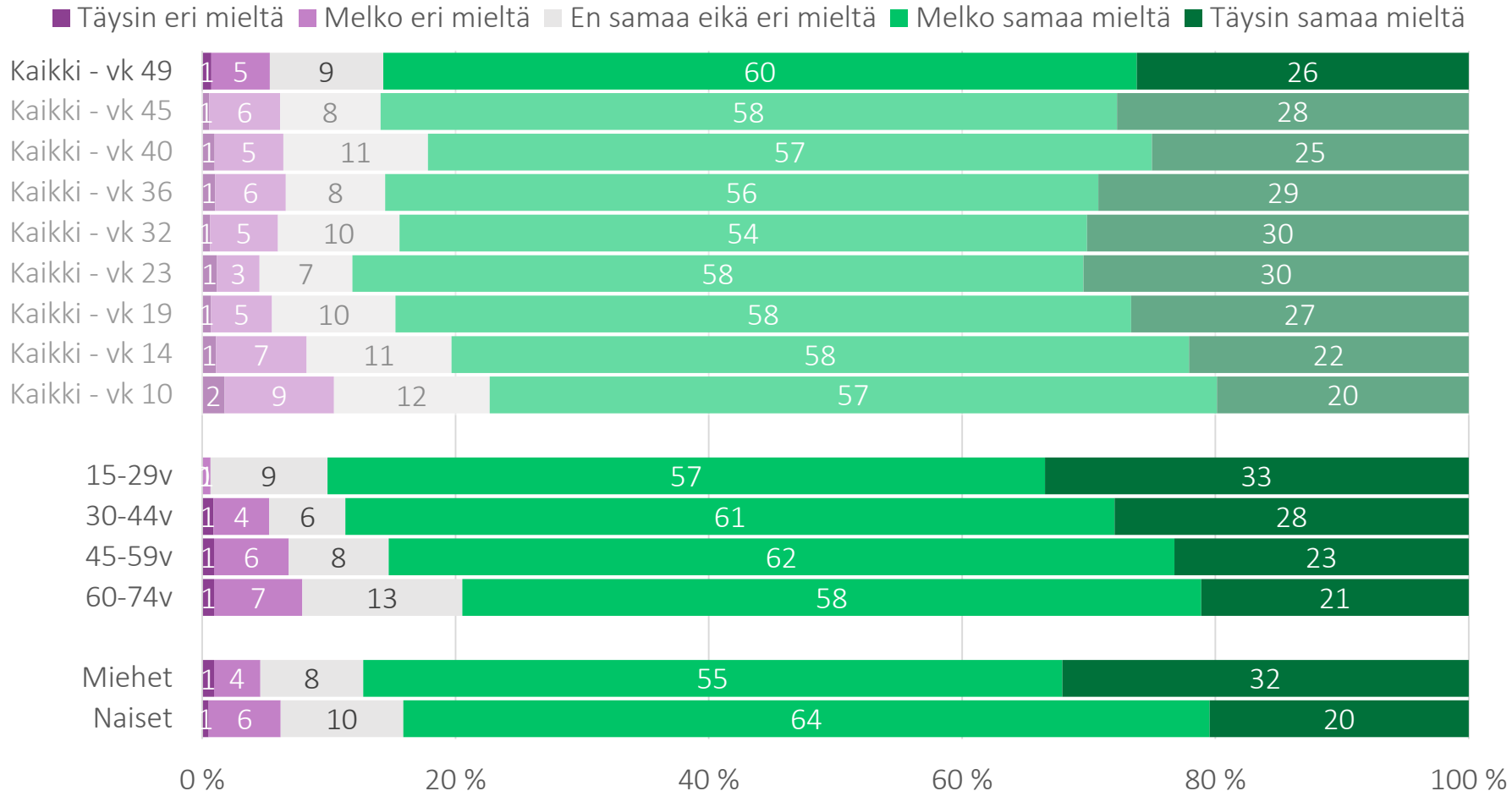
7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta... Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

vähintään melko paljon stressiä, %

Kysymys kokonaisuudessaan: Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

34. Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että elämäni on turvallista.

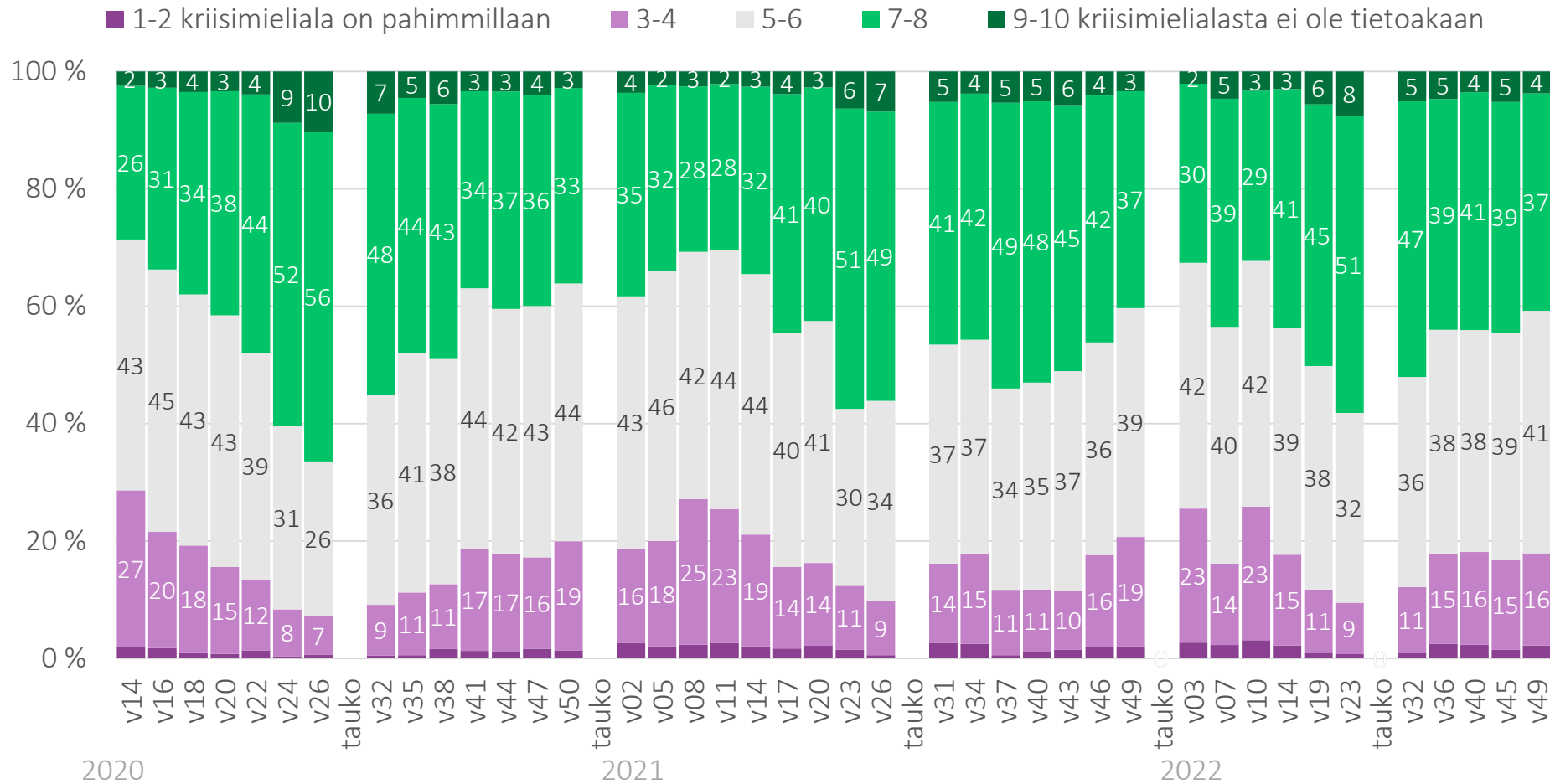

Maailman paras turvallisuuden tunne -väestökysely (n=5000, 18-79 v, internetpaneeli, kevät 2021, Norstat)

Täysin eri mieltä 1 % - 4 % - 26 % - 49 % - 21 % Täysin samaa mieltä

8. Kerro arviosi muiden suomalaisten mielialasta.

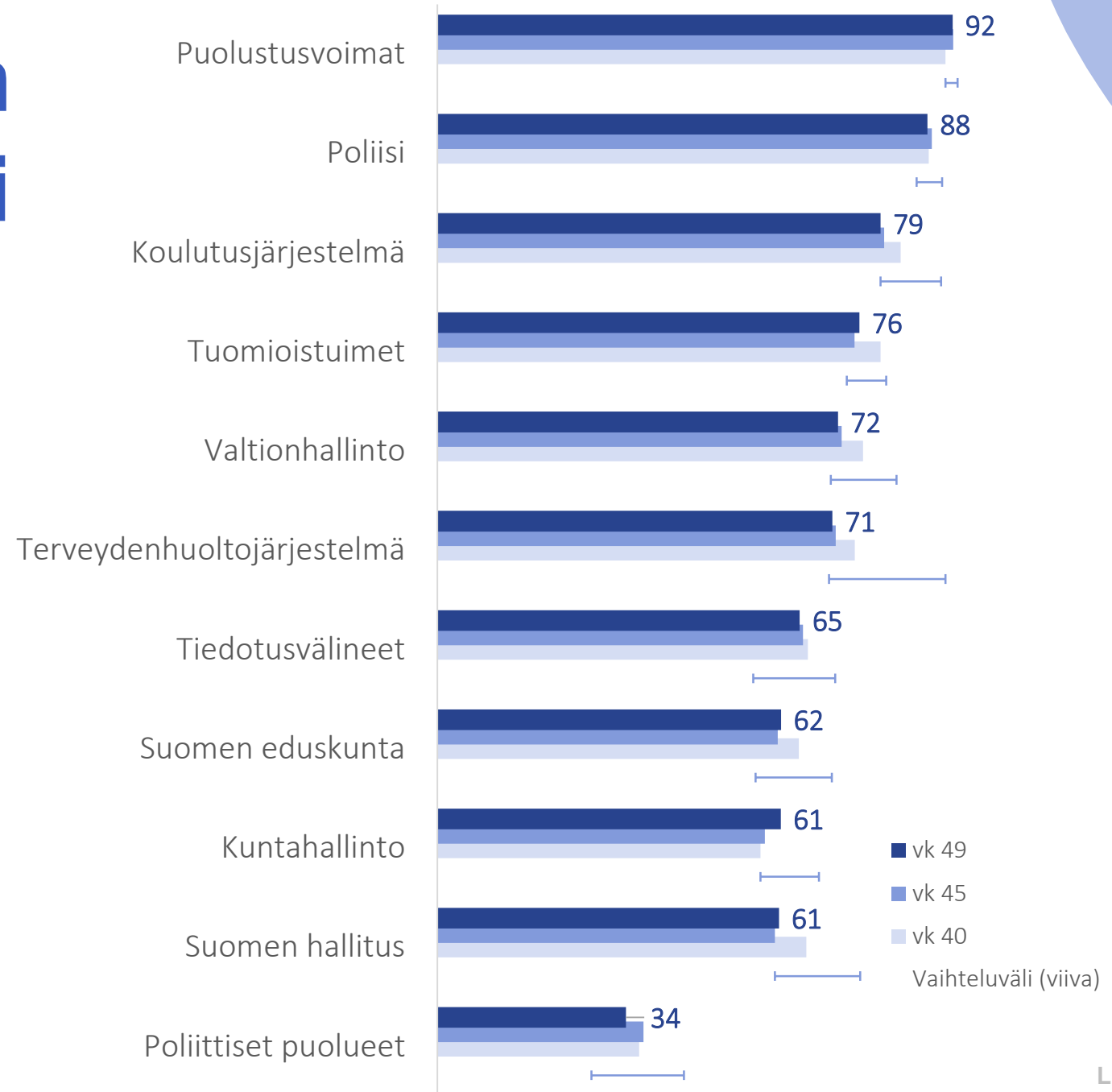

11c. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin?

luottaa melko paljon tai täydellisesti, %

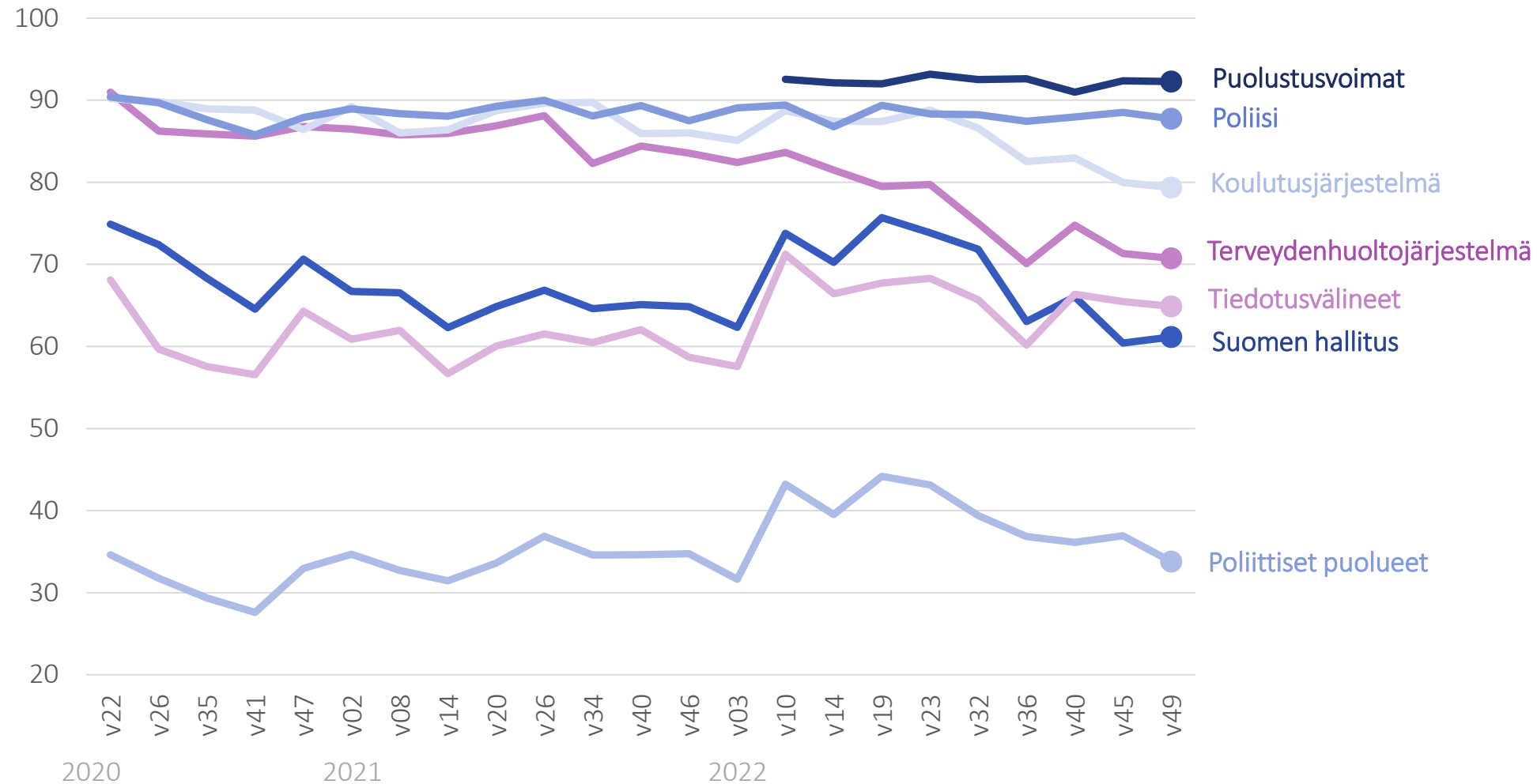
Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

Kierros 33 / vk 10: Kyselyyn on lisätty puolustusvoimat, ja kyselystä on poistettu pankit sekä suuryritykset.

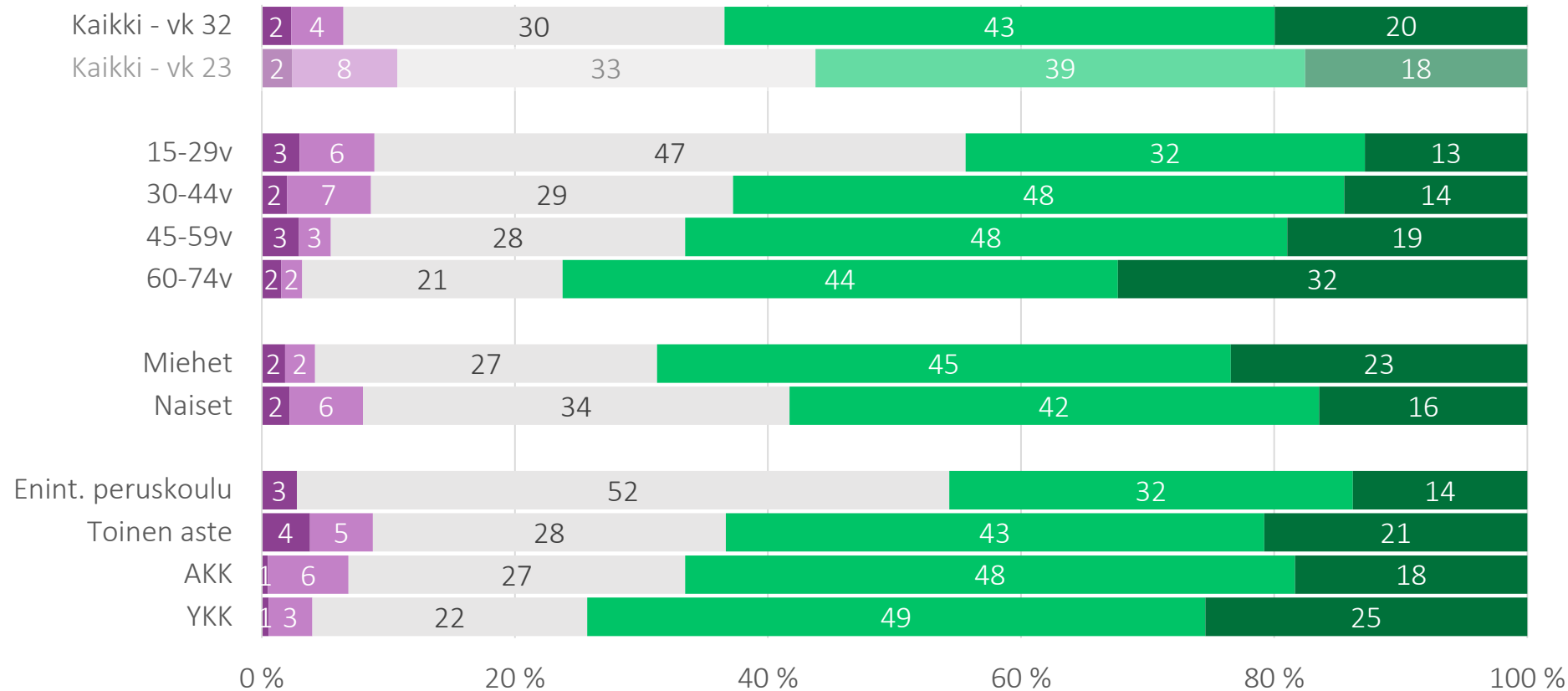

11c. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin? luottaa melko paljon tai täydellisesti, %

45. Suomi on jättänyt hakemuksen liittyä Nato-puolustusliittoon. Miten tämä on vaikuttanut turvallisuudentunteeseesi verrattuna hakemuksen jättöä edeltävään aikaan? (ei kysytty kierroksilla 38–41)

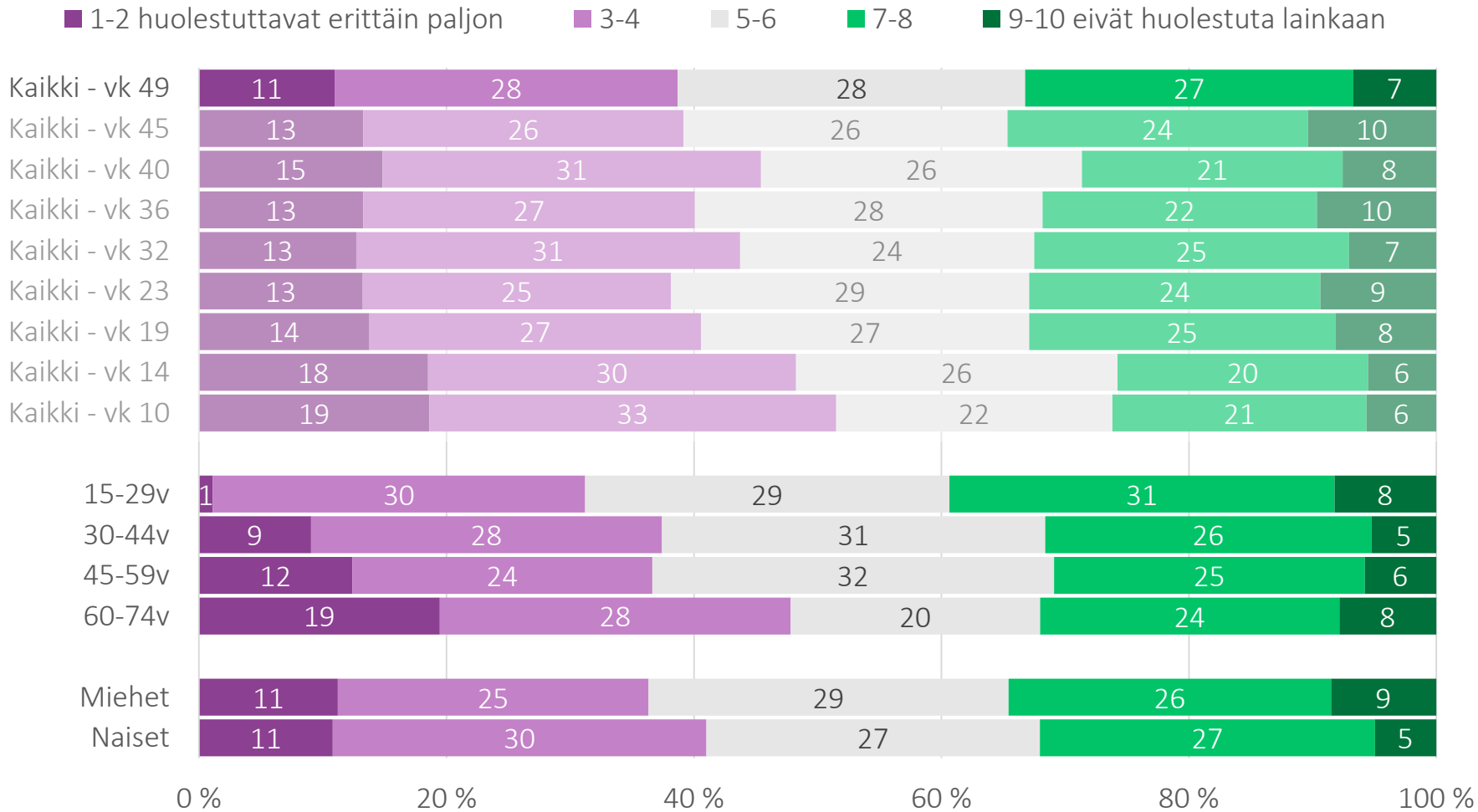
■ Vähentänyt paljon
 ■ Vähentänyt jonkin verran
 ■ Ei lisännyt eikä vähentänyt
 ■ Lisännyt jonkin verran
 ■ Lisännyt paljon

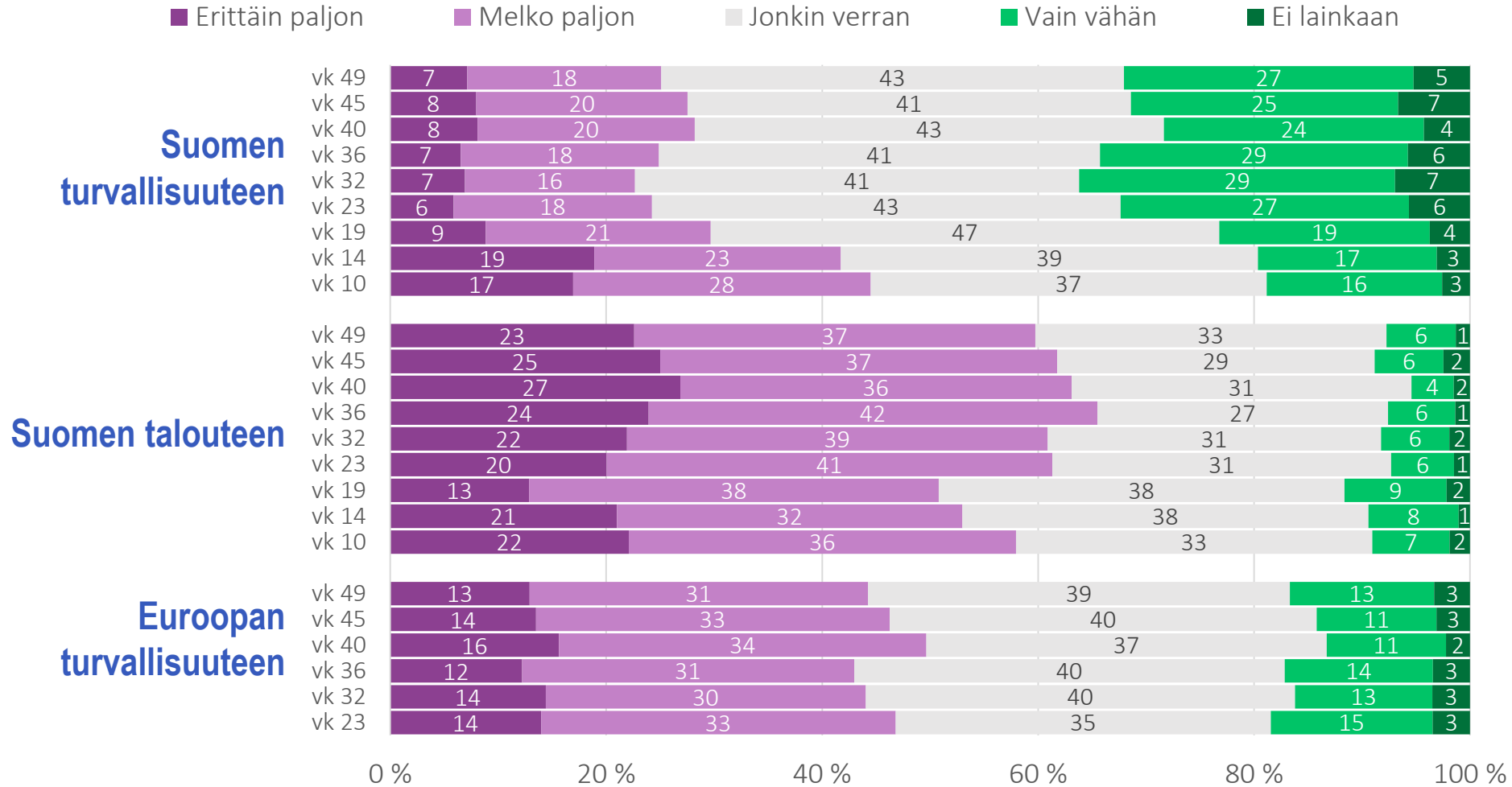
Ukrainan kriisi

- 35: Kuinka paljon Ukrainan kriisi ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 36A: Aiheuttaako sinussa huolta Ukrainan kriisin vaikutukset...
 - a) Suomen turvallisuuteen; b) Suomen talouteen; g) Euroopan turvallisuuteen
 - Aiemmin kysytty: c) Omaan ja läheisten turvallisuuteen; d) Omaan henkiseen hyvinvointiin; e) Omaan taloudelliseen tilanteeseen; f) Suomen kansainväliseen asemaan; h) Maailmanlaajuiseen turvallisuustilanteeseen
- 36B: Aiheuttaako sinussa huolta sodan laajeneminen Ukrainasta?
- 37. Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?
 - a) Viranomaiset ovat varautuneet hyvin Ukrainan kriisin kaltaisia vakavia häiriötilanteita varten.
 - b) Hyväksyn EU:n Venäjälle asettamat talouspakotteet, vaikka niistä voi koitua tuntuvaa vahinkoa Suomelle.
 - c) Suomen pitää ottaa tarvittaessa vastaan merkittäviäkin määriä Ukrainan pakolaisia.
 - d) Olen joutunut viimeisen kuukauden aikana muuttamaan kulutustottumuksiani tai luopumaan hankinnoista hintojen nousun vuoksi
 - e) Aion siirtää isompia hankintoja tuonemmaksi kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi
- 41a. Pidätkö omaa varautumistasi erilaisiin turvallisuusuhkiin ja vakaviin häiriötilanteisiin ylipäänsä...
- 41b. Miksi arvelet varautumisesi olevan puutteellista? (jos 41a: 1-3)
- 44. Oletko viimeisen kuukauden aikana havainnut omakohtaisesti:
 - a) ...tarkoituksellisen harhaanjohtavaan tietoon perustuvia vaikuttamisyrityksiä internetissä tai sosiaalisessa mediassa?
 - b) ...internetpalveluissa toimintahäiriöitä tai henkilökohtaiseen tietoturvaan liittyviä ongelmia?

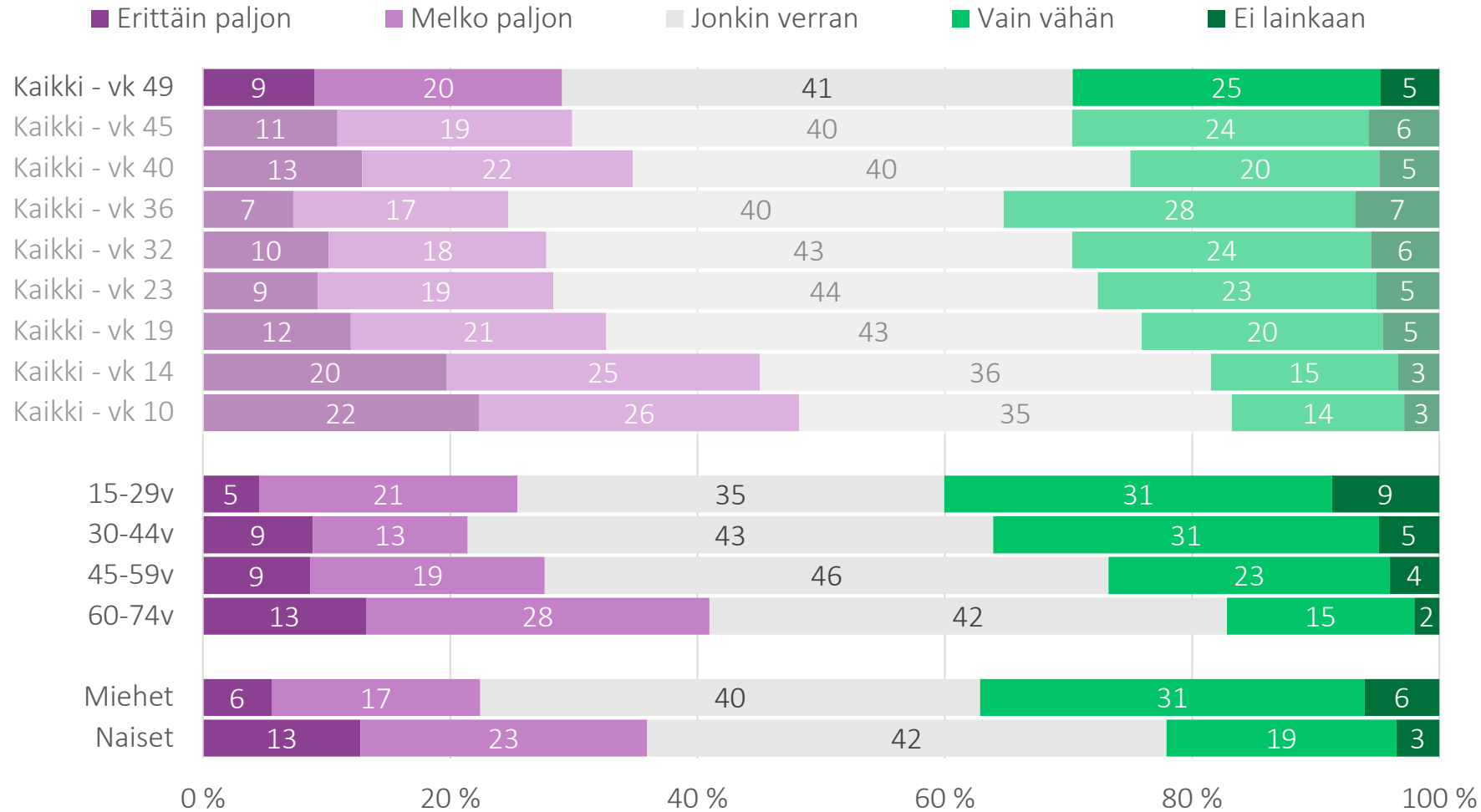
35. Kuinka paljon Ukrainan kriisi ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?

36Aa/b/g. Aiheuttaako sinussa huolta Ukrainan kriisin vaikutukset...

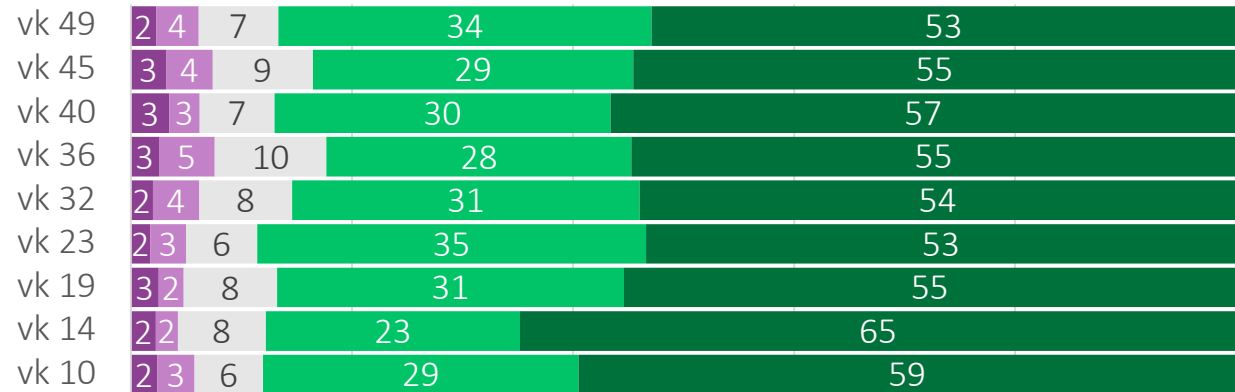
36B: Aiheuttaako sinussa huolta sodan laajeneminen Ukrainasta?

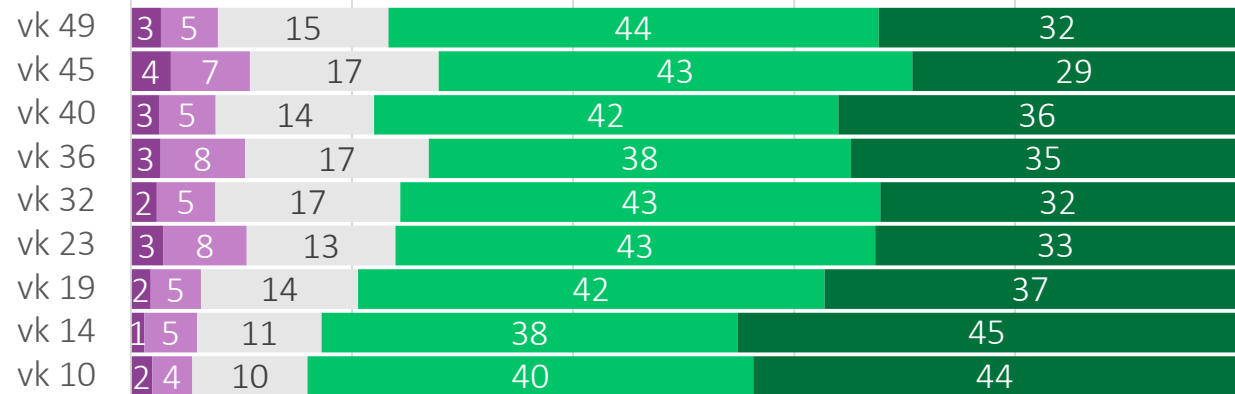
37b-c. Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

■ Täysin eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä

Hyväksyn EU:n Venäjälle asettamat talouspakotteet, vaikka niistä voi koitua tuntuva vahinkoa Suomelle.

Suomen pitää ottaa tarvittaessa vastaan merkittäviäkin määriä Ukrainan pakolaisia.

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

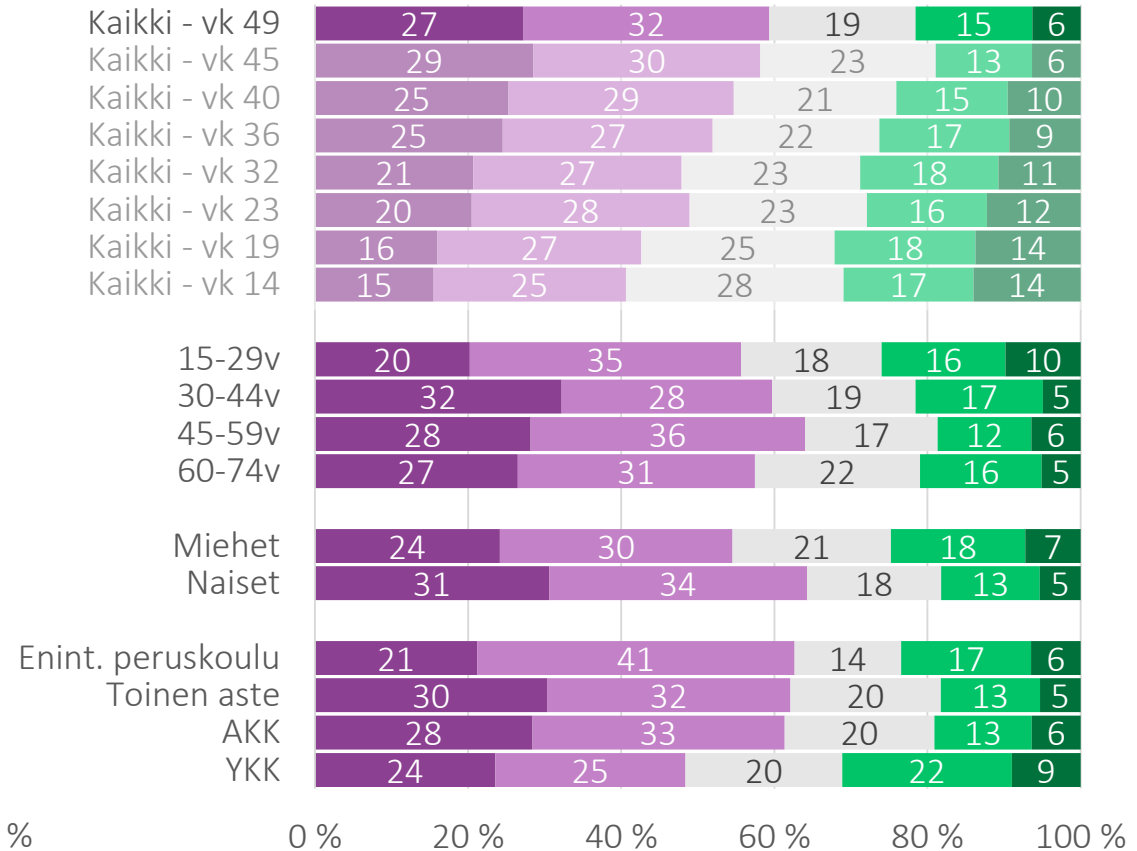
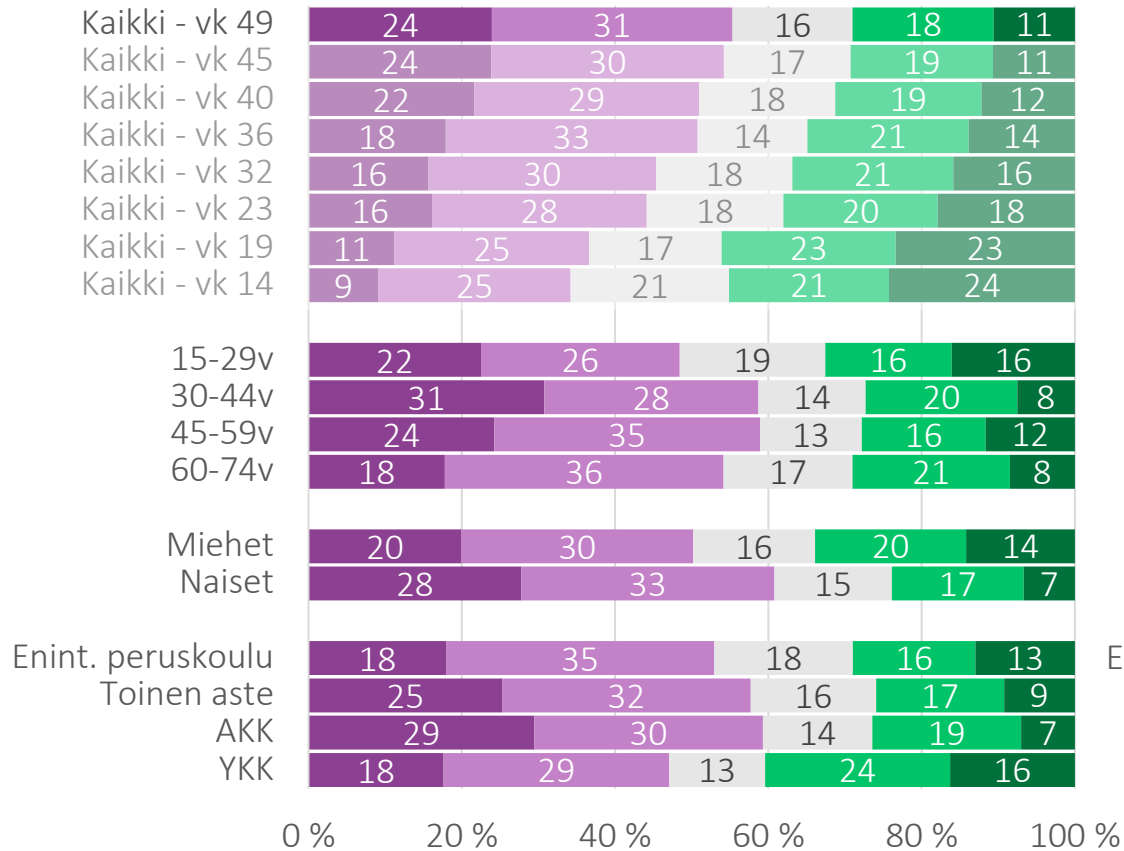
37d-e. Kulutus ja hankinnat

Olen joutunut viim. kk aikana muuttamaan kulutustottumuksiani tai luopumaan hankinnoista hintojen nousun vuoksi.

Aion siirtää isompia hankintoja tuonemmaksi kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

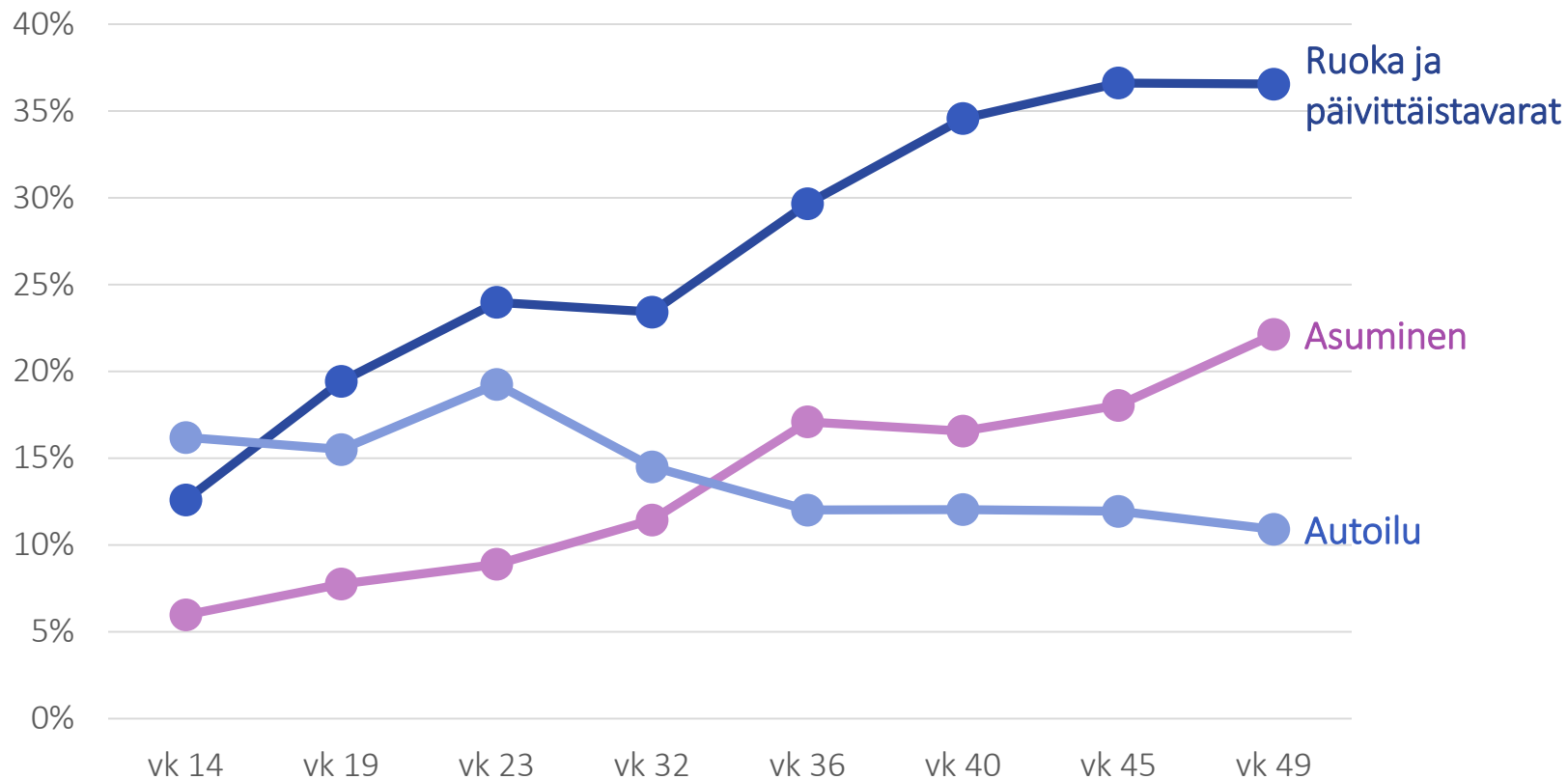
■ Täysin samaa mieltä
 ■ Melko samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
 ■ Melko eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä

43. Kulutustottumusten muutokset – avovastausten teemat

Sanoit edellä joutuneesi muuttamaan kulutustottumuksiasi tai luopumaan/siirtämään hankintoja. Mitä muutoksia olet tehnyt?

Osuus kaikista kyselyn vastaajista *

Ruoka ja päivittäistavarat (446 kpl)
– mm. heräteostokset pois, halvempia valintoja, ei ravintoloihin, ei vaateostoksia

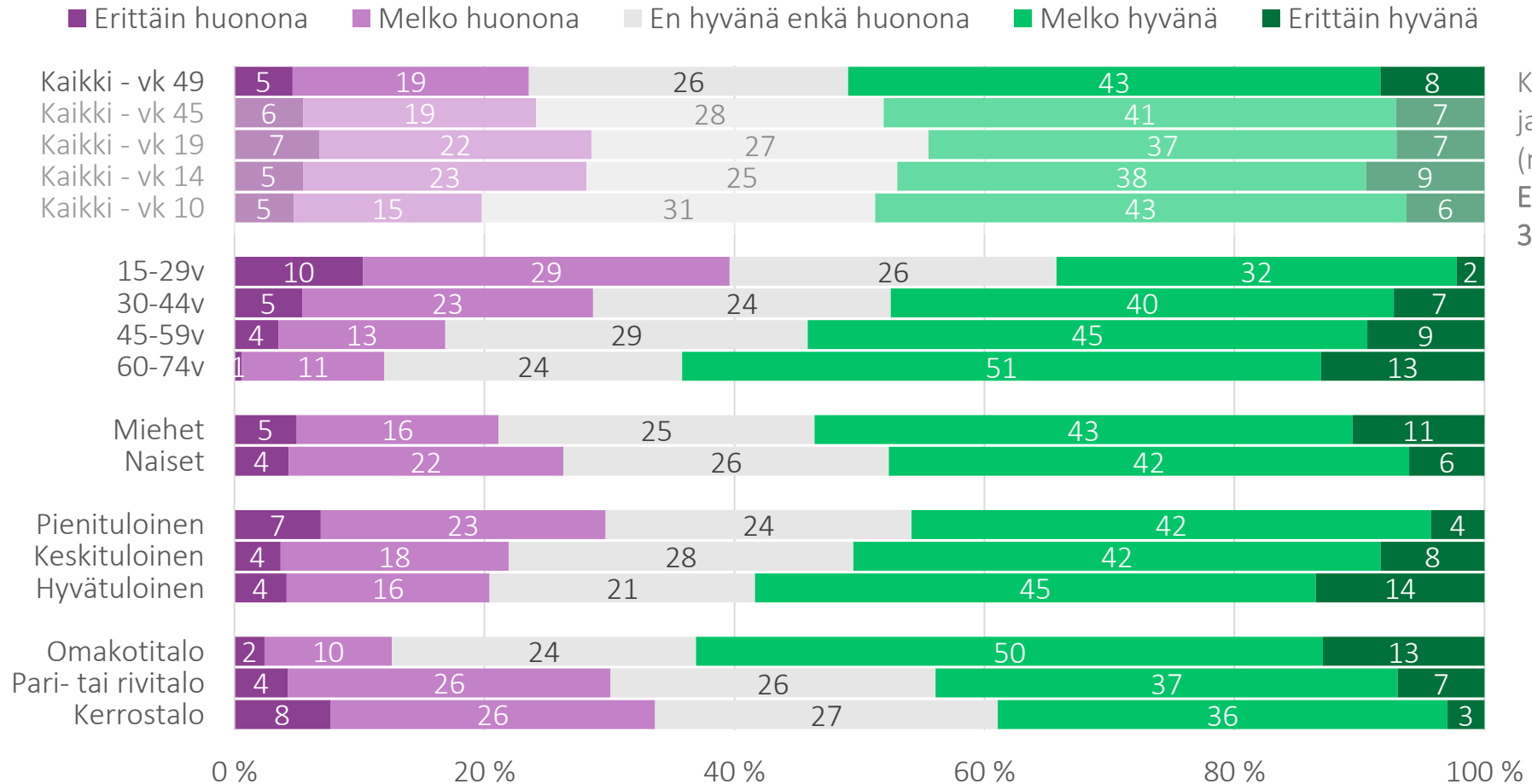
Asuminen (270 kpl) – mm. sähkön säästäminen, remonttien lykkäys, asunnon hankinnan/vaihdon lykkäys

Autoilu (133 kpl) – mm. auton käytön vähentäminen, auton vaihto lykkääntyy, ei huviajeluita

Kyselyvastaajia yht. 1220 hlö, joista 649 hlö (53 %) vastasi tähän kysymykseen

* Avovastauksia ei ole yhdistetty taustamuuttujiin, joten prosenttiosuudet ovat painottamattomia. Kysymys kysyttiin, mikäli kysymyksissä 37d-e vastasi muuttaneensa kulutustottumuksiaan.

41a. Pidätkö omaa varautumistasi erilaisiin turvallisuus- uhkiin ja vakaviin häiriötilanteisiin ylipäänsä:*

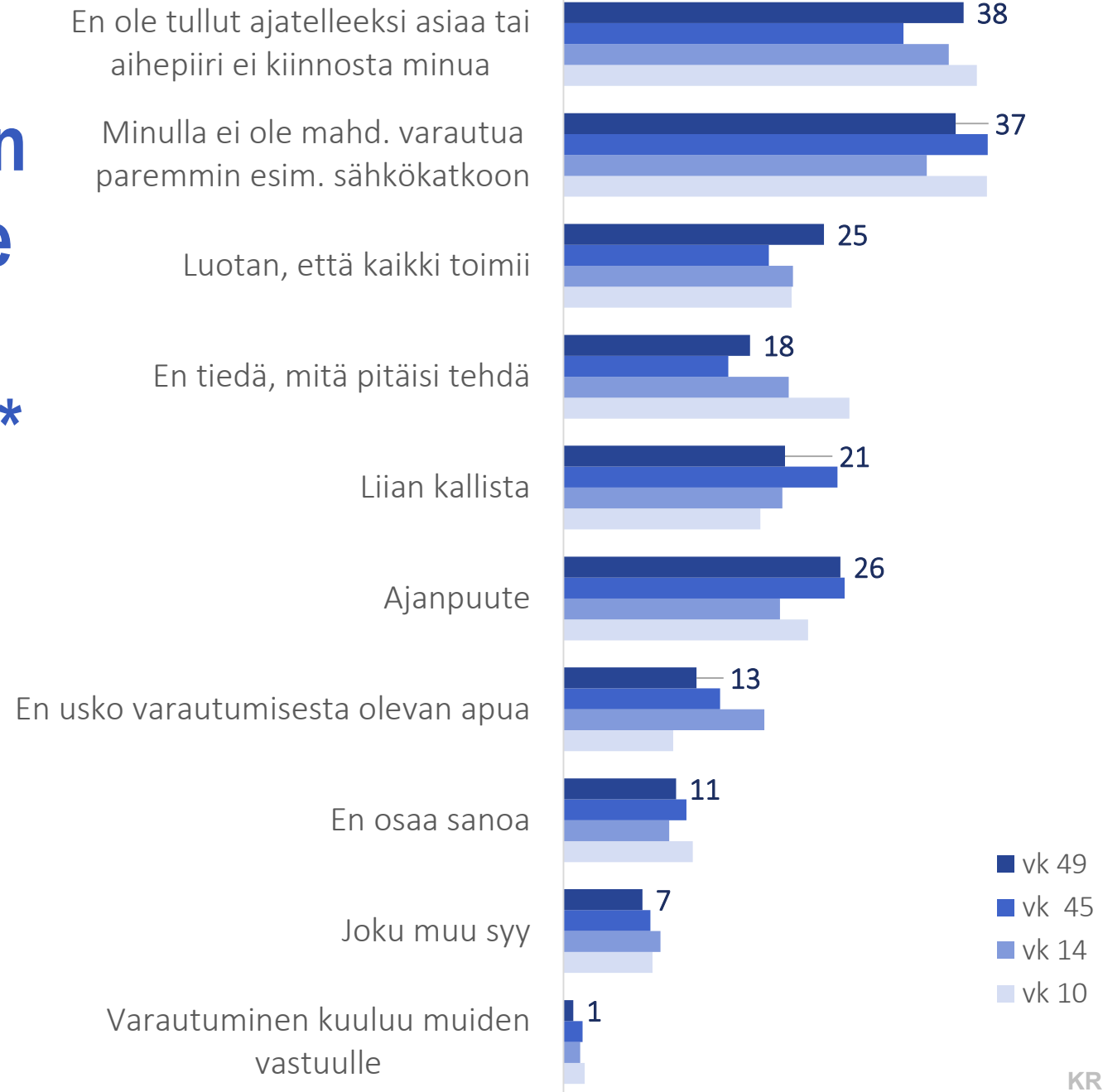
Kotitalouksien varautuminen ja kriisinkestävyys, SPEK (n = 1000, yli 15 v, kesä 2021)
Erittäin huonona – Erittäin hyvänä
3% - 12% - 44% - 35% - 6%

* Koko kysymys: 41a. Viranomaisten ja järjestöjen laatima varautumissuositus kotitalouksille on 72 tunnin kotivara ruokaa ja lääkkeitä, sekä muita toimenpiteitä häiriötilanteiden varalta. Pidätkö...

41b. Miksi arvelet varautumisesi olevan puutteellista? Valitse kaikki tilanteeseesi sopivat vaihtoehdot.*

* Kysytty, jos 41a varautuminen ei ole melko tai erittäin hyvää

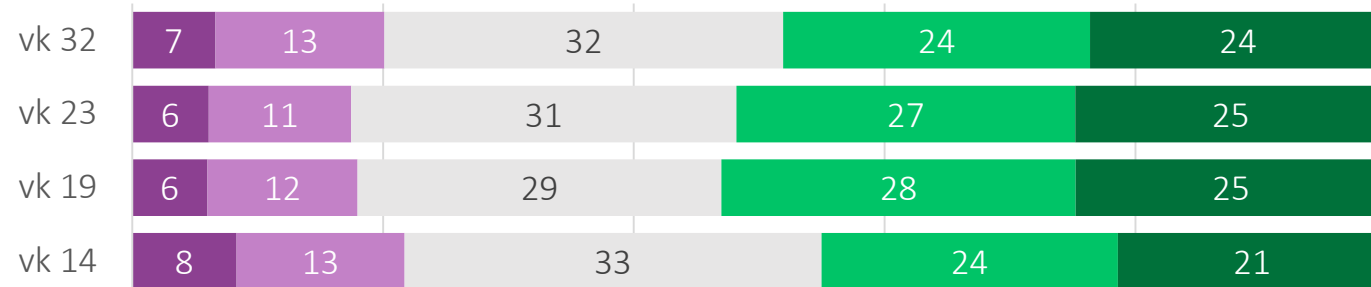

44. Oletko viimeisen kuukauden aikana havainnut omakohtaisesti:

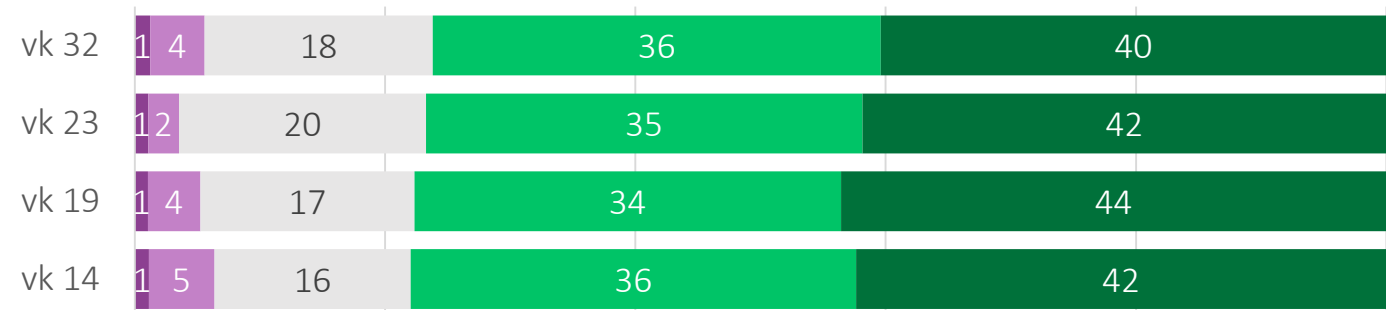
(ei kysytty kierroksilla 38–41)

■ Erittäin paljon ■ Melko paljon ■ Jonkin verran ■ Vain vähän ■ Ei lainkaan

Tarkoituksellisen harhaanjohtavaan tietoon perustuvia vaikuttamisyrityksiä internetissä tai sosiaalisessa mediassa

Internetpalveluissa toimintahäiriötä tai henkilökohtaiseen tietoturvaan liittyviä ongelmia

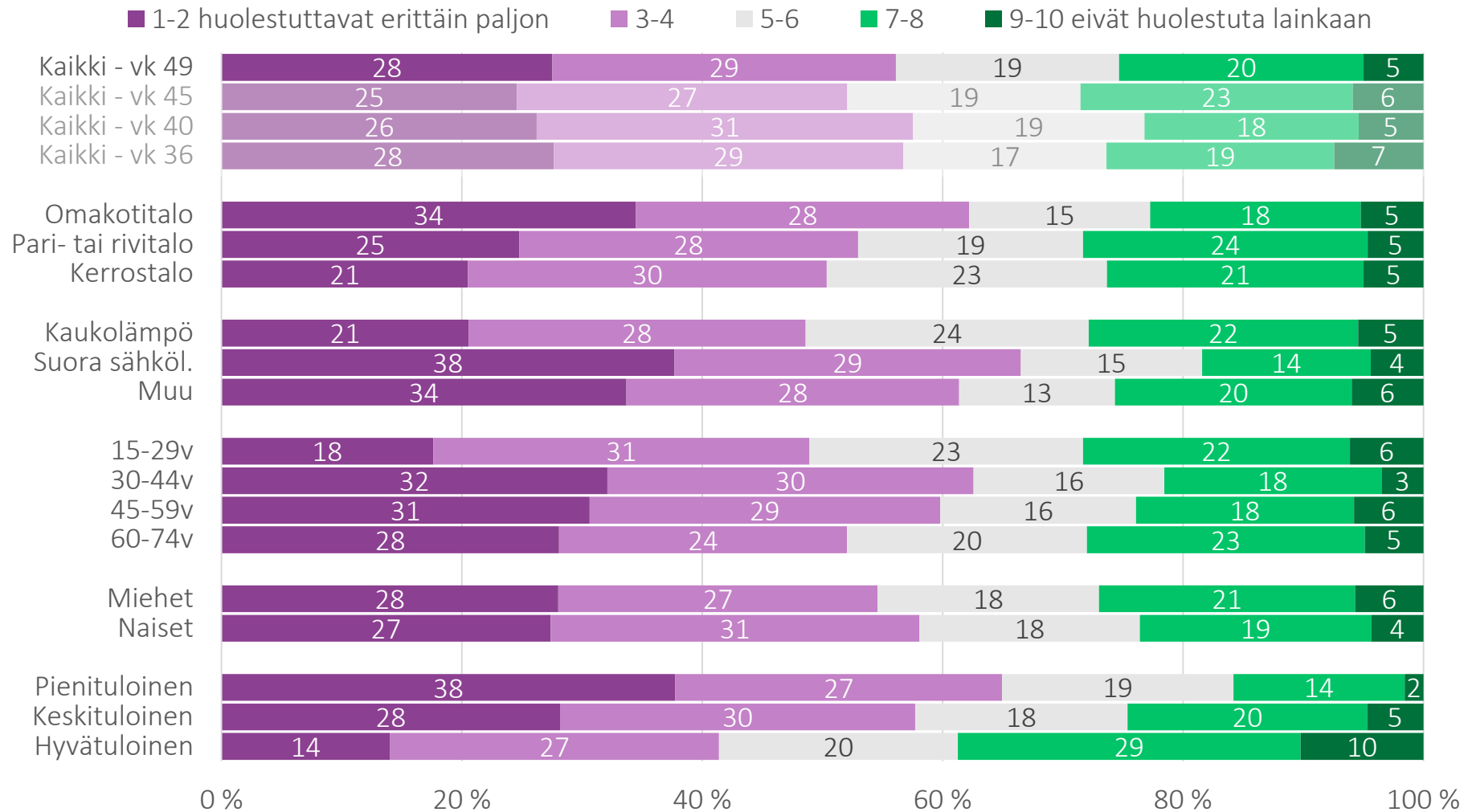

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

Energiansäästö

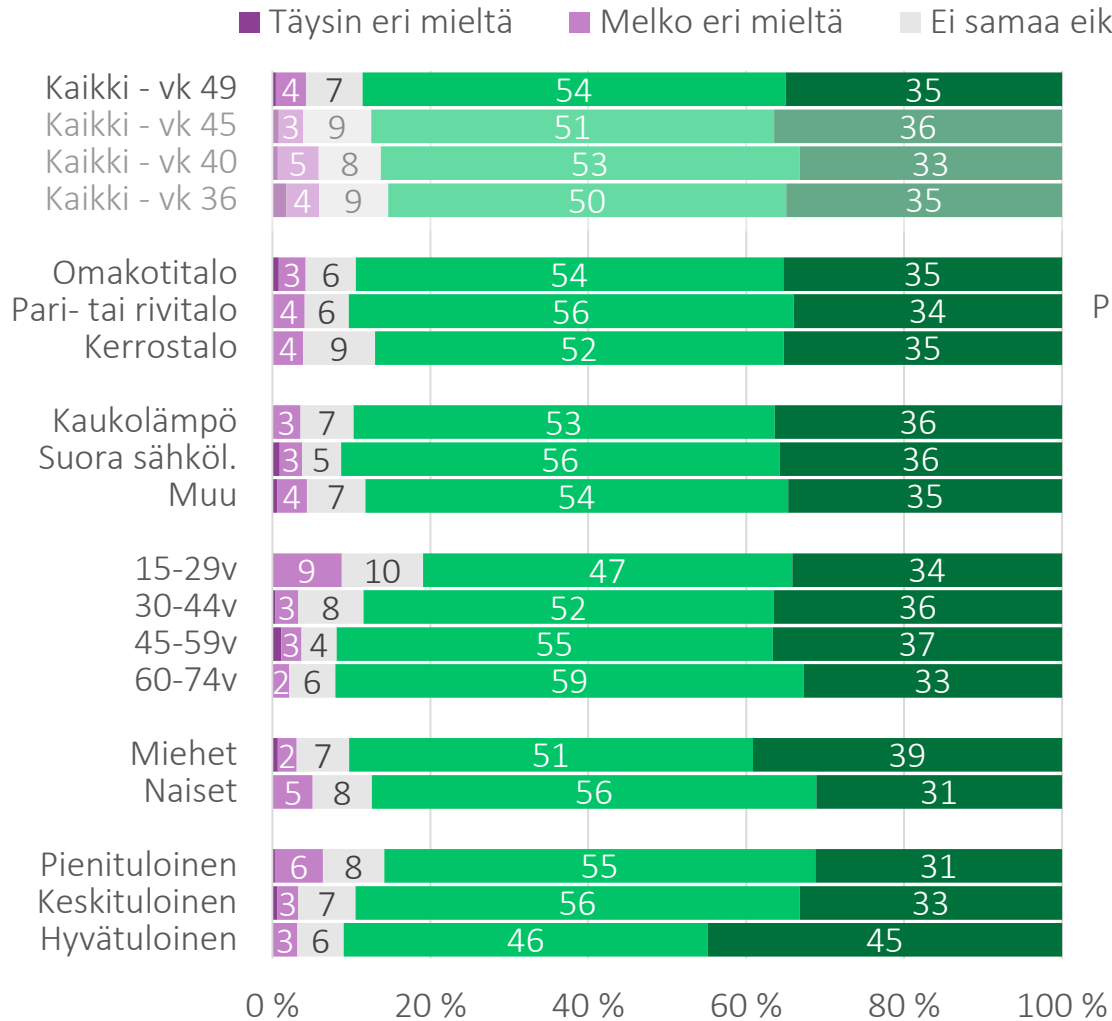
- 46. Kuinka paljon sähkön ja muiden energiamuotojen hintojen muutokset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 47. Kuinka samaa tai eri mieltä olet:
 - a) Koen, että minulla on riittävästi tietoa siitä, millä keinoin voin säästää energiaa omassa arjessani.
 - b) Uskon, että omilla energiansäästötoimillani voin vaikuttaa energian riittävyyteen tulevina kuukausina.
- 48. Mitä energiasäästötoimia olet tehnyt viimeisen kuukauden aikana:
 - 1) Lyhentänyt suihkuaikaa
 - 2) Pitänyt kodin oleskelutilojen lämpötiloja tavanomaista alempina
 - 3) Pitänyt varaston, autotallin yms. sisälämpötiloja tavanomaista alempina
 - 4) Vähentänyt autoilua
 - 5) Vähentänyt sähkölaitteiden käyttöä kotona
 - 6) Vähentänyt sähkösaunan käyttöä
 - 7) Jotain muuta, mitä?
 - 8) En ole tehnyt mitään energiansäästötoimia
- 49a. Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Hallituksen tukitoimet kotitalouksille suurista sähkölaskuista selviämiseen ovat oikeansuuntaisia. (vain kierros 39)

46. Kuinka paljon sähkön ja muiden energiamuotojen hintojen muutokset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?

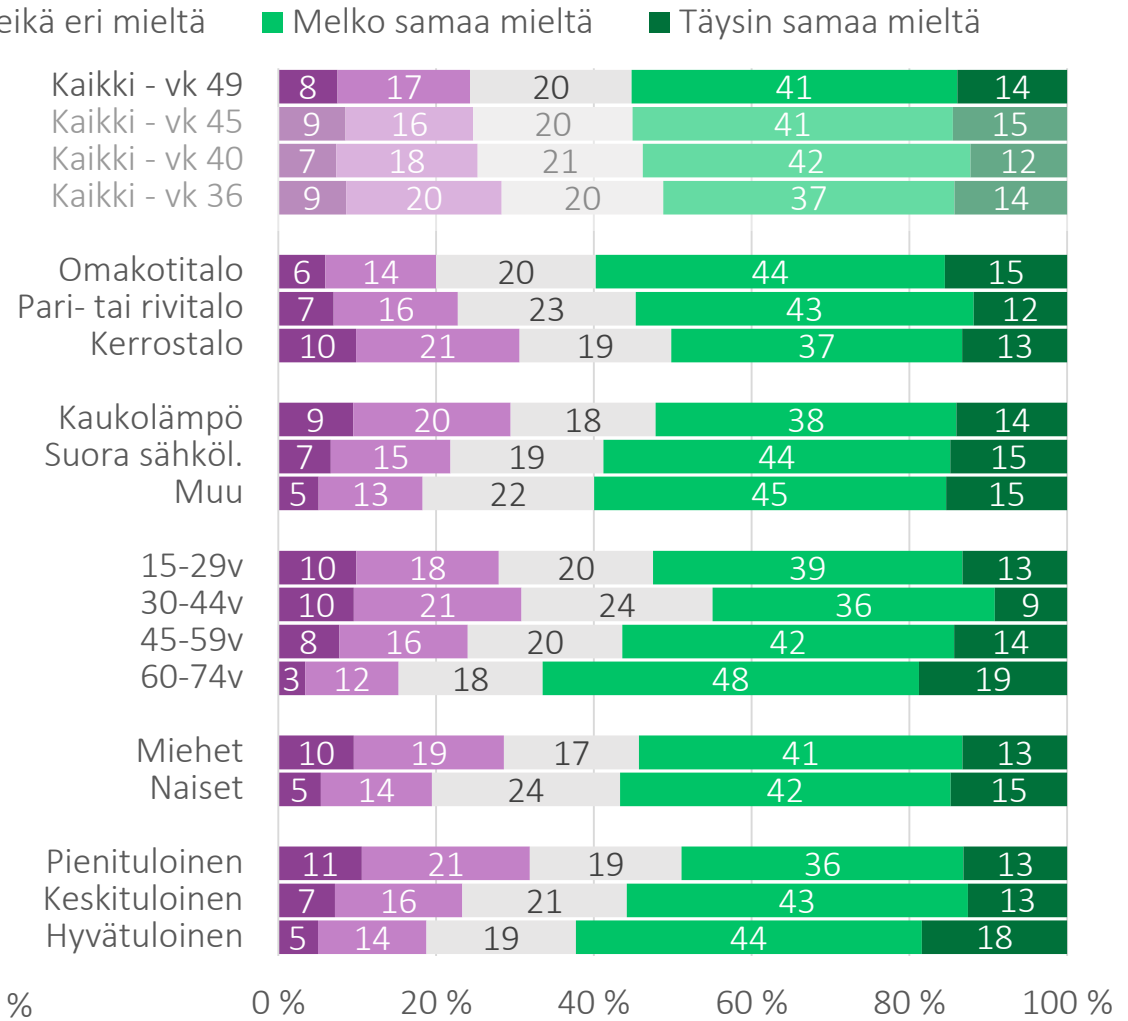

47a. Koen, että minulla on riittävästi tietoa siitä, millä keinoin voin säästää energiaa omassa arjessani.

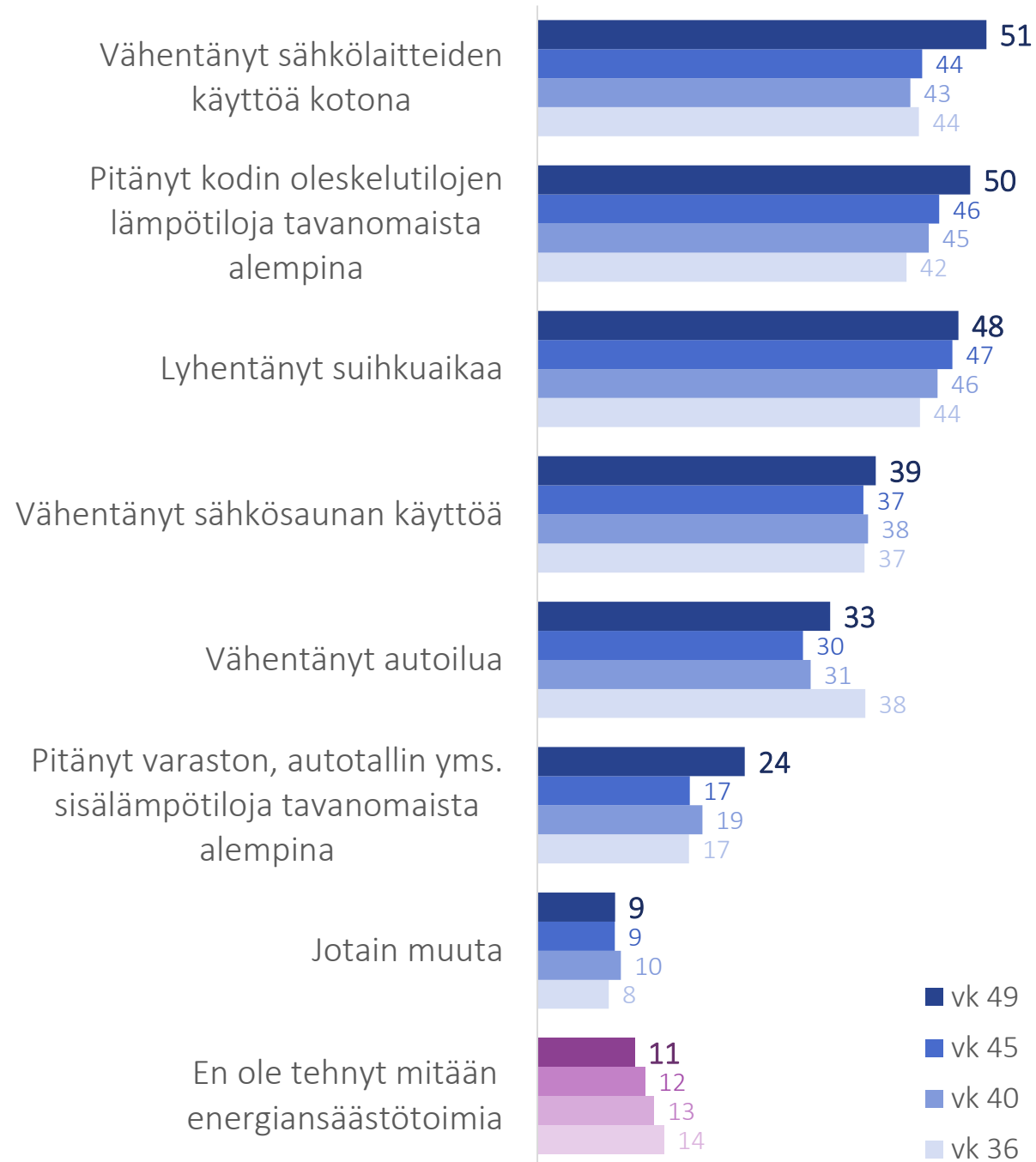
47b. Uskon, että omilla energiansäästötoimillani voin vaikuttaa energian riittävyteen tulevina kuukausina.

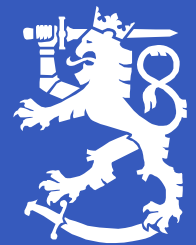

48. Mitä energiasäästötoimia olet tehnyt viimeisen kuukauden aikana?

osuus vastaajista, %

Korona

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

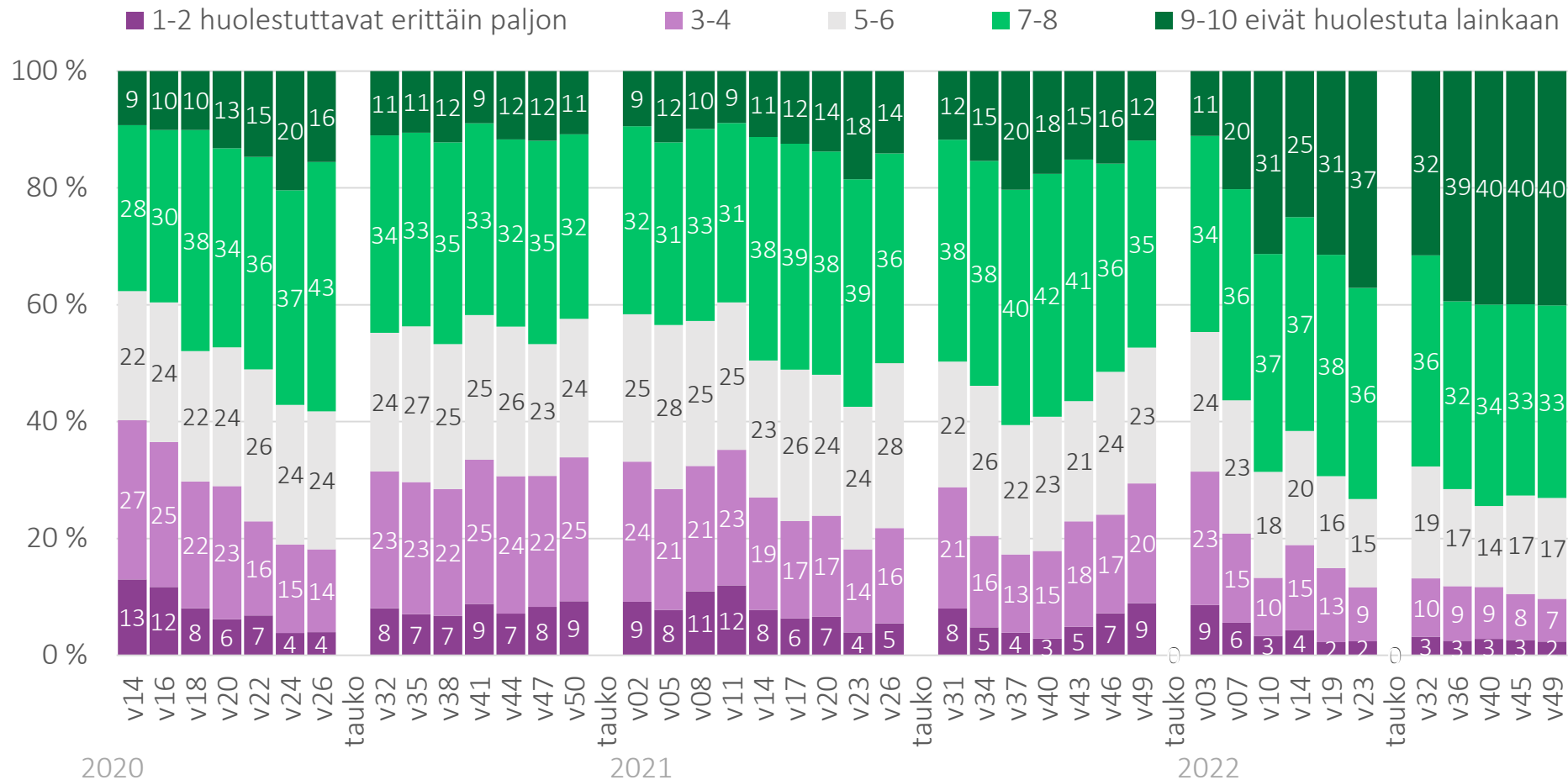
Korona

- 4. Kuinka paljon koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 17. Seuraavassa luetellaan erilaisia koronaviruksen leviämistä ehkäiseviä suosituksia. Kuinka hyvin ne sopivat kuvaamaan käyttäytymistäsi viimeksi kuluneen viikon aikana? *Pidän yli 2 metrin turvavälin; Käytän kasvomaskia, kun en voi pitää turvaväliä; Vältän muiden ihmisten tapaamista.*
- 18q. Kuinka tarpeellista on mielestäsi suojata itseään ja muita koronaviruksen leviämiseltä (esim. käyttämällä maskia ja pitämällä etäisyyttä muihin ihmisiin) molempien koronarokoteannosten jälkeen?

HUOM. Koronatilannetta käsitteleviä kysymyksiä on vähennetty merkittävästi kierroksesta 33 / vk 10 alkaen. Aiempien kierrosten yhteenvedoista löytyy aiheesta kattavasti tuloksia ajalta 4/2020 - 2/2022.

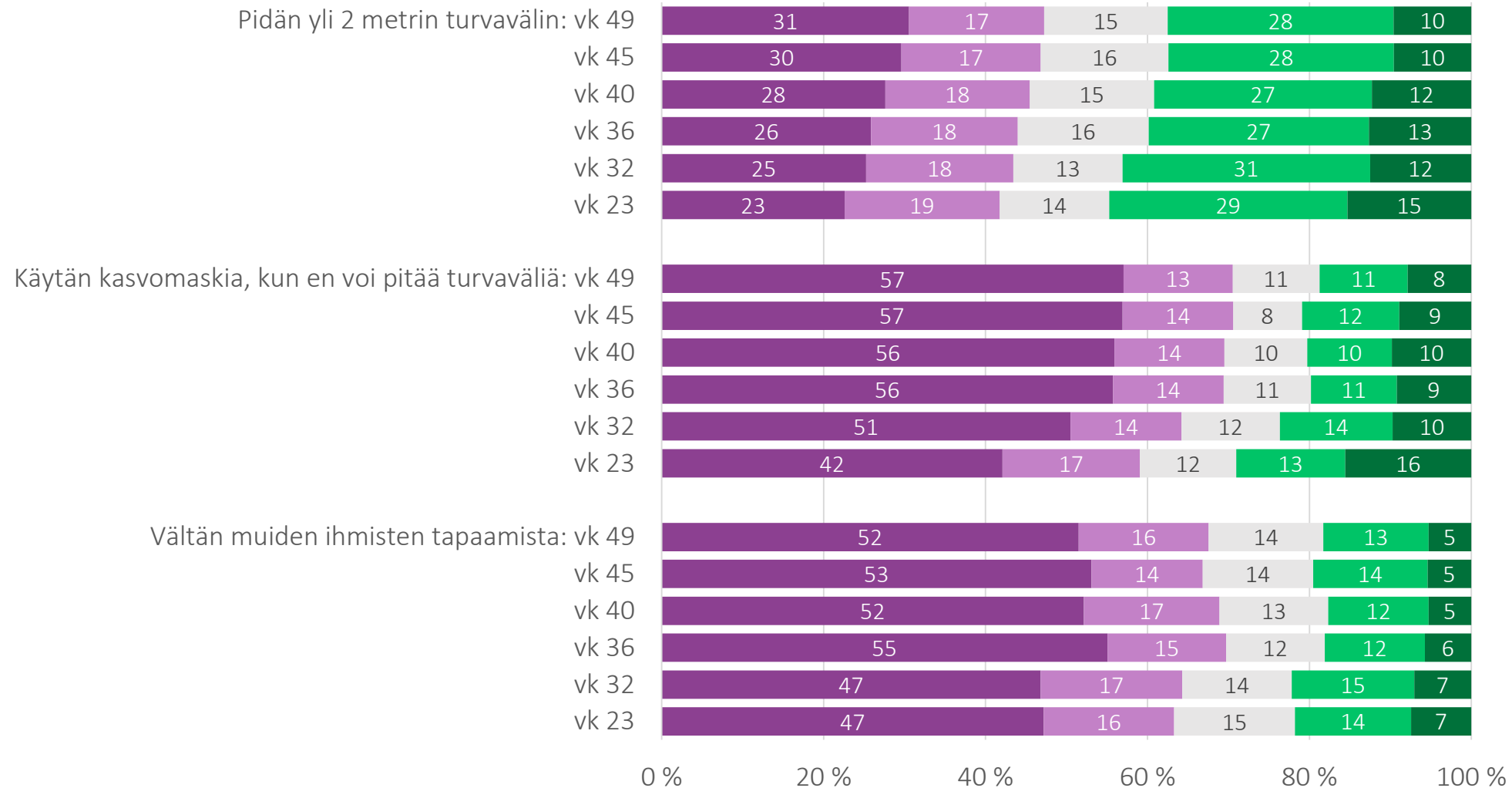

4. Kuinka paljon huolta koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa tällä hetkellä?

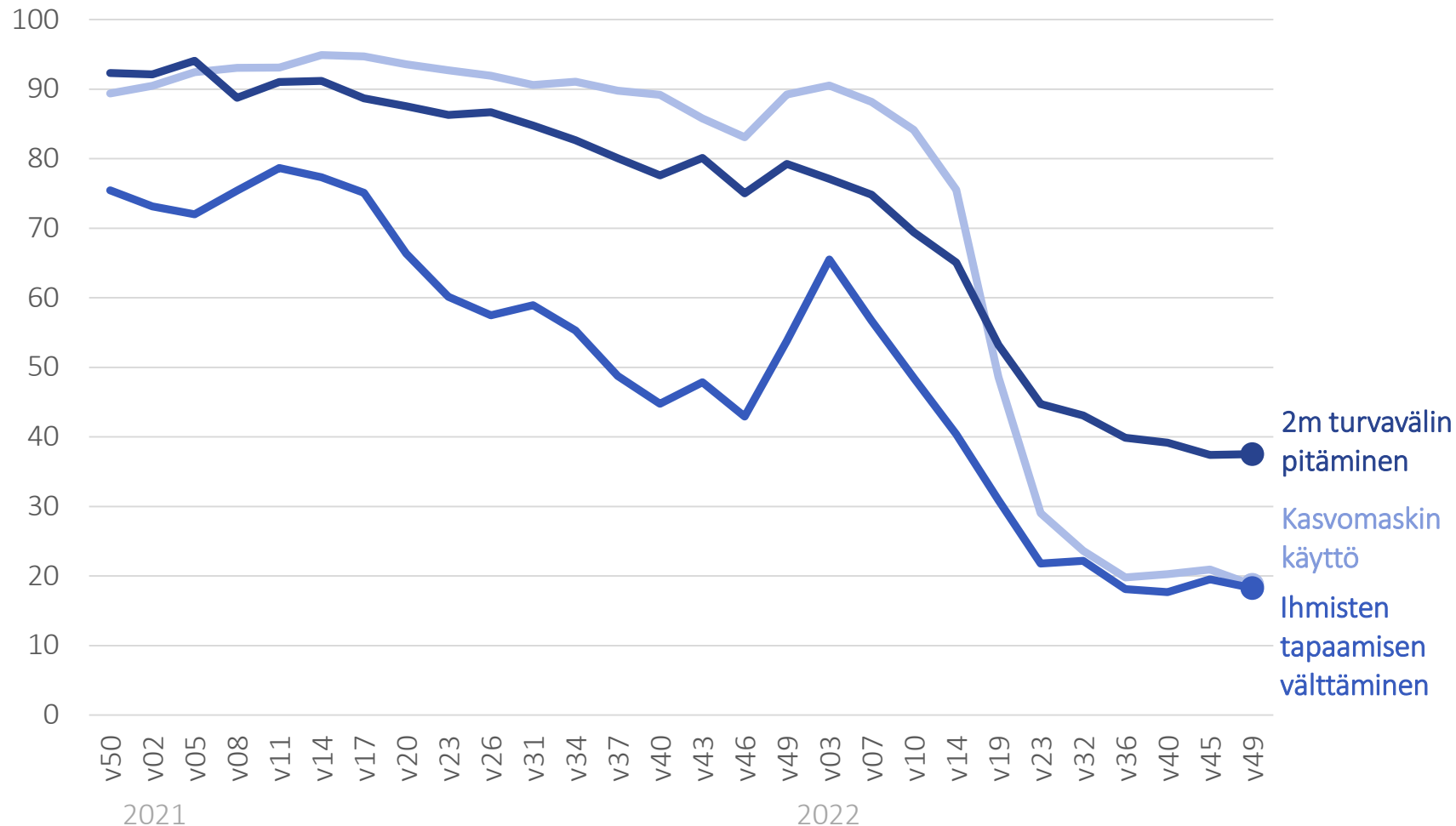
17. Käyttäytyminen viimeksi kuluneen viikon aikana

■ Sopii huonosti
 ■ Sopii melko huonosti
 ■ Ei sovi hyvin eikä huonosti
 ■ Sopii melko hyvin
 ■ Sopii hyvin

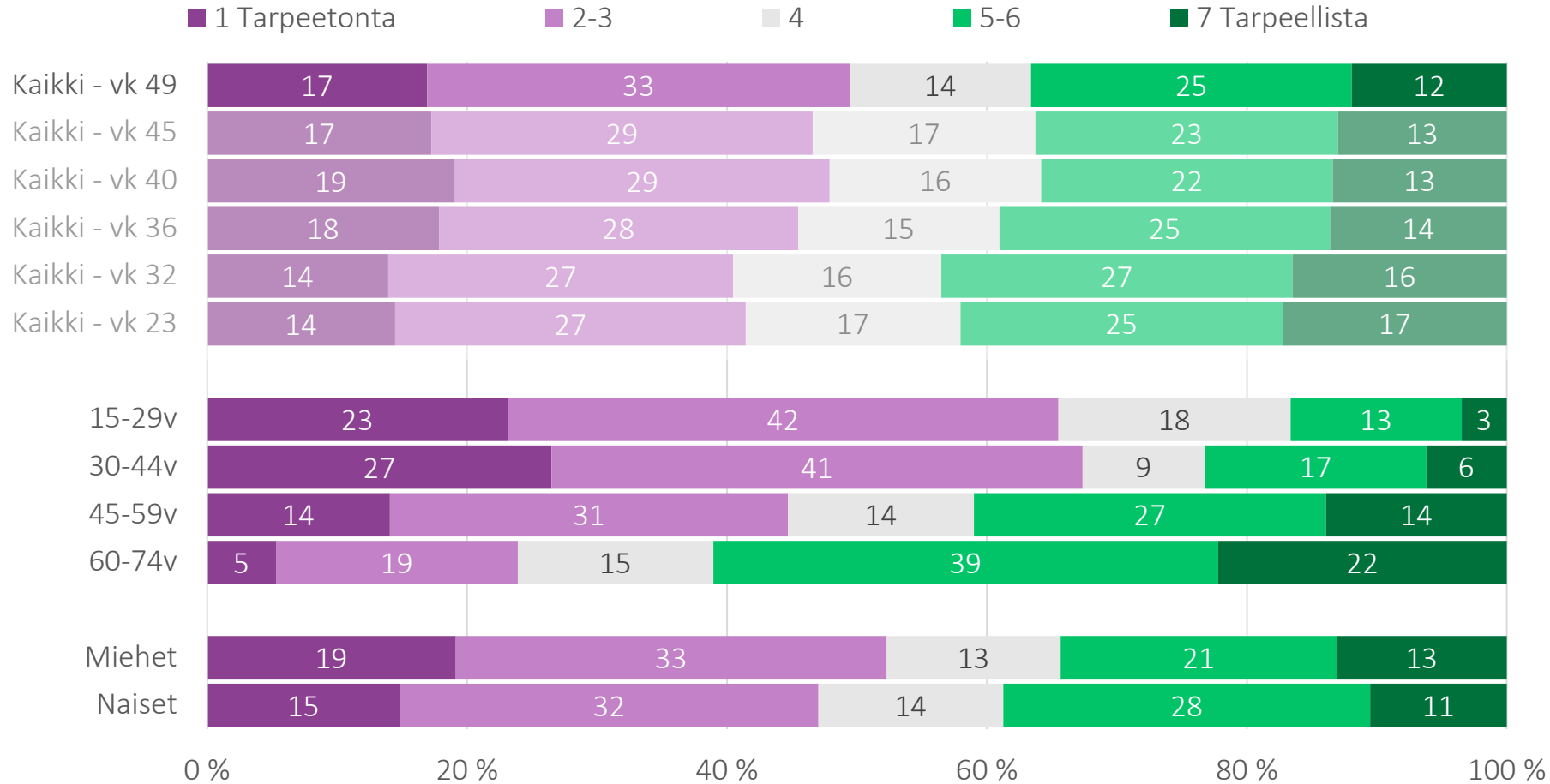

17. Käyttäytyminen viimeksi kuluneen viikon aikana

melko hyvin tai hyvin osuus vastauksista, %

18q. Kuinka tarpeellista on mielestäsi suojata itseään ja muita koronaviruksen leviämiseltä (esim. käyttämällä maskia ja pitämällä etäisyyttä muihin ihmisiin) 2-3 koronarokoteannosten jälkeen?

HUOM. Kysymysmuotoa on päivitetty kierroksella 31 / vk 03:

"...molempien koronarokoteannosten jälkeen?" >> "...2-3 koronarokoteannoksen jälkeen?"

Tutkimusselosteen yhteenveto

Kyselyn tarkoitus

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Tilastokeskukselta Kansalaispulssi-kyselyn, jossa selvitetään kansalaisten näkemyksiä mm. viranomaisten toimintaan ja viestintään sekä vastaajan omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin liittyen.

Kyselyn toteutustapa ja tiedonkeruu

Kysely toteutetaan verkkokyselynä 3–5 viikon välein. Kyselyn otos muodostetaan vuonna 2022 Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen vastanneista mannersuomalaisista kohdehenkilöistä.

41. kierroksen otos muodostettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen 14.7.2022–21.11.2022 vastanneista henkilöistä. Em. tutkimusten otokset poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta. Kansalaispulssin otoksessa oli yhteensä 2 680 henkilöä, joille oli ajantasainen ja kriteerit täyttävä puhelinnumero.

Otokseen kuuluville lähetettiin tekstiviestillä kutsu ja henkilökohtainen suoralinkki verkkolomakkeelle. *Vastausaktiivisuuden kasvattamiseksi tiedonkeruu-aikaa on pidennetty 9. kierroksesta lähtien kahdella vuorokaudella.* Muistutusviestit lähetettiin vastaamattomille kahden vuorokauden kuluttua perjantaina sekä viimeisen päivän aamuna maanantaina.

Aineiston painotus

41. kierroksen vastausaineisto (1 220 hlö) painotettiin vastaamaan tutkimuksen perusjoukkoa (15–74-vuotiaat mannersuomalaiset), ja painotuksessa väestötietoina käytettiin marraskuun puolenvälin (4,05 milj. hlö) tietoja. Kalibrointimuuttujina ovat sukupuoli, suuralue, ikäryhmä ja koulutusaste.

Naiset vastasivat tälläkin kierroksella aktiivisemmin kuin miehet. 15–39-vuotiaat vastasivat heikommin kuin muut ikäryhmät. Maantieteellisesti katsoen vastausosuudet vaihtelevat selvästi kierroksittain (Kainuu 32 % vs. Keski-Pohjanmaa 55,6 %). Myös koulutustaso näkyi osallistumisessa, eli perusasteen varassa olevat vastasivat hieman heikommin kuin korkeakoulutetut.

Kierros	Kenttäaika	Otos	Vastauksia	Vastausosuus
2020				
1. kierros	2.4. (to) – 5.4. (su)	2 911	1 240	42,6 %
2021				
15. kierros	13.1. (ke) – 18.1. (ma)	2 428	1 187	48,9 %
2022				
31. kierros	19.1. (ke) – 24.1. (ma)	2 842	1 435	50,5 %
...
39. kierros	5.10. (ke) – 10.10. (ma)	2 631	1 105	42,0 %
40. kierros	9.11. (ke) – 14.11. (ma)	2 567	1 114	43,4 %
41. kierros	7.12 (ke) – 12.12. (ma)	2 680	1 220	45,5 %

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET